Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 172 (1772)
ИЮЛИИН 22
ПЯТНИЦА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Кукуруза тухай нэгэшье үдэр, нэгэшье час мартахагүй

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон, манай ороной колхозно тариашад, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ хабар ороохото, техническэ ба бусад культурануудай тарилгые агротехническэ эрхим болзорто, полевой хүдэлмэринүүдые һайн шанартайгаар хэжэ үнгэргэһэн байна. Һая боложо үнгэрһэн КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, орон дотор хабарай культуранууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 21 миллион гектараар, тэрэ тоодо шэнниисэ 11 миллион гектараар үлүү ехээр таригдаа; кукуруза 17,9 миллион гектарта таригдаһан байна, энэнь нёдондоной хиһоо 13,6 миллион гектараар үлүү ехэ болоно.

Мүн манай республика доторшье хабарай тарилга агротехническэ эрхим болзорто, һайнаар хэгдэһэн байгаа. Республикын колхозууд ба совхозуудта ороохото ба тэжээлэй шэнэ культура болохо — кукуруза энэ жэлдэ 49 мянга шахуу гектарта таригдаһан байна. Колхозууд ба совхозууд кукурузые эгээн һайн газарта, һайнааршье тарая һэн. Мүнөө жэл республика доторнай бороотой байжа, кукуруза олонхи нютагуудта һайнаар ургажа эхилээ һэн. Тиигээд байхадаа, энэ жэлдэ ороохо тарая, техническэ культурануудые, тэжээл суглуулгые, мяха, һү, ноохо болон бусад продуктнуудай үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ бата үндэһэ һуури колхозуудта ба совхозуудта байгуулагдаа гэхэдэ болохо.

Хаана колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, тарянажалай ба тракторна бригадануудай бригадирнууд, агрономууд кукурузада ёһо тэдыгээр бэшэ, харин үнэн зүрхэнһөө, бүхы хүсэ шадалаа, оролдолгоёо зорюулан хандана, тэндэ кукуруза зүб квадрадтайгаар, буртаг үбһэгүйгөөр ургажа, нилээд үндэр болоод байна. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай Цагаан-Усанай МТС-эй харьяата колхозуудта кукуруза тон һайнаар, зүб квадрадтайгаар ургажа байна. Энэ МТС-эй харьяата «Коммунизм» колхозой кукуруза метрһээ үлүү үндэр болонхой, колхознигууд ба механизаторнууд тэндэһээ буурсаг абахаар хүлеэжэ байна. Мүн эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхозой кукуруза һайн. Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо кукурузань һайнаар ургана. Иимэ жэшээнүүд олон. Эдэ бүгэдэ һайн харууһалгын ашаар туйлагдана.

Мүнөө хабарай, зунай үедэ шиг хүйтон элбэг байгаа, бороо муулаар үйгөөр ороо. Гэхэтэй хамта, зарим нютагуудта колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд «бороо ороһон лэ хойно кукуруза зүндөө гарана аабдаа» гэһэншүү, тэнгэридэ дэн ехээр найдажархёод, бодото дээрээ кукурузые зүндэнь орхёо. Бороо орожо, культурна ургасын гаралгада тон ехээр туһалһан байхатайнь хамта, бороогой һүүлээр элдэб буртаг үбһэн, шаралжа шүдэр үбһэн тон элбэгээр гаража эхилһэн байха юм. Теэд эгээл энэ үедэ, кукурузын нялха ургасые элдэб буртаг үбһэндэ даруулхагүйн тула хэмжээ абахын орондо кукурузын нарай набшаһануудые шүдэр үбһэн, шаралжаанһаа хамгаалхын орондо олон колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, тарянажалай ба тракторна бригадануудай бригадирнууд, агрономууд ямаршье ажал эмхидхэхэгүй һуужа байгаа. Олон газарта (Закаменда, Торидо, Ехэ-Куналейдэ, Цолгодо, Үдын МТС-эй зонодо гэхэ мэтэ) кукурузынгаа буртаг үбһэндэ тон ехээр дарагдашаһан хойнонь лэ ряд хоорондын элдүүрилгэ эхилһэн нэрэ зүүгээд тэрэнээ ёһо тэдыгээр, шанар муутайгаар ябуулна.

Хэдэ хэдэн аймагуудта кукурузын хойноһоо харууһалга мүнөөшье муугаар ябуулагдаһаар зандаа. Кукурузые уһалжа гү, али нэмэлтэ тэжээл оруулжа байһан ушар тон хомор.

Тиигээд, кукурузын оройшог гаража эхилһыень хараадаа абажа, тэрээнэй харууһалгые улам һайжаруулха гээшэ мүнөөдэрэй тон шухала, гүрэн түрын удхашанартай зорилго болоод байна. Кукурузые абарха, буртаг үбһэнһөө, элдэб хоротонһоо аршалха саг үнгэрөөгүй, хойнотоогүй. Харин энэ ажалые тон эршэтэй шангаар ябуулха хэрэгтэй. Тиигэбэл, бидэнэр хэдэн арбаад мянган тонно ургасые абарха, адуу малдаа шэмэтэй хоолтой ехэ тэжээл абаха байгаабди.

Мүнөө партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ тон шанга эрилтэ табигдана. Түбхын түрүүндэ тэдэнэр хадаа гансал механизаторнуудта найдаад һуудаг олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй буруу һанал бодолые үгы хэхэ, кукурузын хойноһоо харууһалгада ажал хэжэ шадаха бүхы колхознигуудые, һургуулиин үхибүүдые, аймагай центрын ба бусад һуурин газарнуудай эмхи зургаануудай албахаагшадые, предприятинуудай хүдэлмэришэдые олоорнь элсүүлэн табиха уялгатай.

Кукуруза таригдаһан талмайе элдүүрилхэдээ, элдүүрилгын шанарта тусгаар анхарал хандуулха хэрэгтэй. Энэ ажалда голодһо гаргаха ябадалтай хайра гамгүй тэмсэл ябуулха шухала. Ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ машина зэмсэгүүдые олоор табихынгаа хажуугаар, тэдэниие һайнаар тааруулха ба хүдэлгэхэ хэрэгтэй. Заримандаа иимэ ушар тохёолдоно: ряд хоорондын зайн аяар 70 сантиметр үргэн байхадань культиватораар оройдоо 30 — 40 сантиметр үргэнтэйгөөр, тэрэ саана тон гүйхэнөөр зураад гарадаг ушар тохёолдоно. Энэ хадаа ёһотойл голодһо гаргаһан ябадал мүн. Хэрбээ үргэн мүр гаргаха аргагүй байбалынь культиваторай хоёр альгандань (уладань) үшөө альга (ула) нэмэжэ табихада болохо байна. Тиигээ һаа, ряд хоорондын элдүүрилгэ хоёр талаараа 7—8 сантиметрын хамгаалалгын зонотойгоор, үргэнөөр хэгдэхэ, газарай хүрьһэн дутуугаар бэшэ, харин хүсэдөөр элдүүрилэгдэхэ байна. Ряд хоорондын элдүүрилгын хажуугаар кукурузые уурхай-уурхай бүхэнэйнь шоройе гараар бамбайлгаха, 2—3-ые үлөөгөөд, үлүү эшэнүүдыень түүжэ хаяха хэрэгтэй. Гадна, нэмэлтэ тэжээл оруулга, уһалалга гэхэ мэтын үрэ ехэтэ агротехническэ хэмжээнүүдые дары абаха шухала.

Мүнөө үбһэ хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Гэбэшье, кукуруза тухай нэгэшье үдэр, нэгэшье час мартаха ёһогүйбди. Энэ культурые харууһалгада хүн зоноо, машина зэмсэгээ шадалай зэргээр бултыень табиха ёһотойбди. Агрономууд хадаа кукурузын түлөө дайшалхы, хатуу зоригто тэмсэлшэд болохо ёһотой.

«Мүнөө үедэ партийна организацинуудай, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай тон шухала зорилгонь юуб гэхэдэ, тарилгые жэшээтэ һайнаар харууһалха, ургасые саг соонь, гээлтэгүйгөөр хуряаха, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ ба худалдан абаха түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, үрэһэнэй фонднуудые гүйсэд хааха, малажалые тэжээлээр гүйсэд хангаха, колхозуудай ниитын ажахые бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые туйлажа, энээнэй үндэһөөр колхознигуудай ажалта үдэрэй мүнгэ ба натуральна түлбэриие дээшэлүүлхэ, ажана байдалыень улам һайжаруулха ябадал болоно». — гэжэ партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Кукуруза тухай миил хөөрэлдөөн, һайшаал магтаал бэшэ, харин үдэр бүриин бодото хэрэг, халуун анхарал оролдолго гаргахыень партийна ба советскэ, хүдөө ажахын органуудһаа, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө эригдэнэ.

Кукурузын түлөө тэмсэл—бүгэдэ арадай хэрэг. Энэ хадаа хүдөөгэй бүхы ажалшадай, партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай нэрэ түрын хэрэг, тэдээнэй политическэ мэдэрэлые, эмхидхэлэй шадабариие шалгаһан шанга шалгалта мүн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. Е. Ворошилов Кремльдэ, июлиин 18-да, уранзохёолшо М. А. Шолоховто Ленинэй орден барюулаа. М. А. Шолохов түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэй дашарамдуулагдажа, уранһайханай литературын талаар туйлай ехэ габьяатай байһанайнгаа түлөө энэ орденоор шагнагдаһан юм.

Нүхэр К. Е. Ворошилов М. А. Шолоховые амаршалха зуураа, бэлиг шадабаритай үсөөн бэшэ зохёолнуудые бэшэхэ байһандань найдажа байһанаа мэдүүлээ.

ТЕЛЕГРАММА

Французска Республикын Президент Дээдэ тушаалта господин Рене Котидо

Париж

Национальна һайндэртэйгээ дашарамдуулан минии амаршалгые хүлеэн абахыетнай, тэрэшэлэн французска арадта амаршалга ба баясхалан хүргэхые господин Президент, Таниие гуйнаб.

Французска Республикын амгалан һайнаар оршохые ба һалбаран бадархыень, мүн манай хоёр ороной арадуудай хоорондохи заншалта хани барисаае бэхижүүлхые хүсэнэб.

К. ВОРОШИЛОВ
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ.

Москва, Кремль
1955 оной июлиин 13.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Дээдэ тушаалта маршал Ворошиловта

Москва

Июлиин 14-нэй үдэртэй дашарамдуулан Дээдэ тушаалта Танай эльгээһэн бэшэгые би ехээр сэдьхэлээ хүдэлгэн хүлеэн абааб, тиигээд Танда өөртэтнай үнэн зүрхэнһөө һайниие хүсэжэ, Советскэ Союзай арадуудта золтой жаргалтай ерээдүйень хүсэжэ байһанаа элишэлэн мэдүүлнэб.

РЕНЕ КОТИ.

Париж,
1955 оной июлиин 16.

Московско Кремльдэ хүнүүд орожо харана

Июлиин 20-ной үглөөнэй 9 часта Кремльдэ ажалшадай һаадгүйгөөр оролго эхилээ. Кремльдэ орохоёо ерэһэн олон тоото хүнүүдые Кремлиин комендант генерал-лейтенант А. Я. Веденин угтаад, Кремлиие орожо харахыень тэдэниие уриһан байна.

Эндэ ерэһэн экскурсантнууд ехэ баяртай хүхюунүүд Кремлиин территори дээгүүр таран ошонод. Үүдэнүүдэй нэгэн дээрэ «Гүрэнэй буу зэбсэгэй палата» гэһэн үгэнүүд мраморна доска дээрэ алтан үзэгүүдээр бэшээтэй харагдана. Манай ороной эгээн лэ урданай энэ музей соо угаа олон үнэтэ баялигууд суглуулагданхай юм. Ород арадай тон шухаг, бүхэдэлхэйн удхашанартай баялигуудые хадагалһан газар гэжэ Буу зэбсэгэй палата нэрлэгдэхэ ёһоороол нэрлэгдэдэг байна. Хүн зон үргэн ехэ табсантай гэшхүүрнүүдээр өөдөө гаража музейн үндэр ехэ залнууд соо табигдаһан үнэтэ коллекцинүүдые харана.

Благовещенскэ сүмые хүн зон ехээр һонирхон харана. Тэрэниие 1489 ондо московско ба псковско мастернууд бариһан юм. Ородой агууехэ уранзурааша Андрей Рублевой зураһан зохёолнуудые сүмэ соо ороһон экскурсантнууд ехээр һонирхон харана. Дахяад һэльбэн баригдаһан Архангельска сүмэ һаяхан нээгдээ. Энэ хадаа ородой түүхые харуулжа үгэнэ. Энэ сүмэ соо московско князьнууд болон хаашуул хүдөөлүүлэгдэдэг байһан юм.

Кремльдэ орогшод хан-хонхо ба хан-пушкын дэргэдэ удаан зогсожо харана. Олоор жэрытэр табяатай мортирнуудай хажуугаар ябажа харана. Обоолоотой шэрэм ядронуудые хаража үзэнэ.

Мүнөө үедэ Московско Кремль бүришье гоё һайханаар харагдана. Юуб гэхэдэ, хажуу талынь харгынуудые зубшуулан туи, хүхэ ногоон хасууринууд, эдеэшэһэн үрэтэй вишнево модонууд жэрылдэн ургажа байна. Эндэхи үндэр добуун дээрэ хүн зон гаража тэндэһээ городой нэмжын харагдажа байһые һонирхоно. Зариманиинь Кремлёвско ехэ скверэй харгынуудаар сэнгэн ябана. Нүгөөдэ зариманиинь скамейканууд дээрэ һуужа амарна.

Нэгэ үдэрэй турша соо Московско Кремльдэ 20 мянга шахуу хүн орожо хараа. Жэлэй эхинһээ хойшо Кремльдэ 400 мянга шахуу хүн ороһон байна.

(ТАСС).

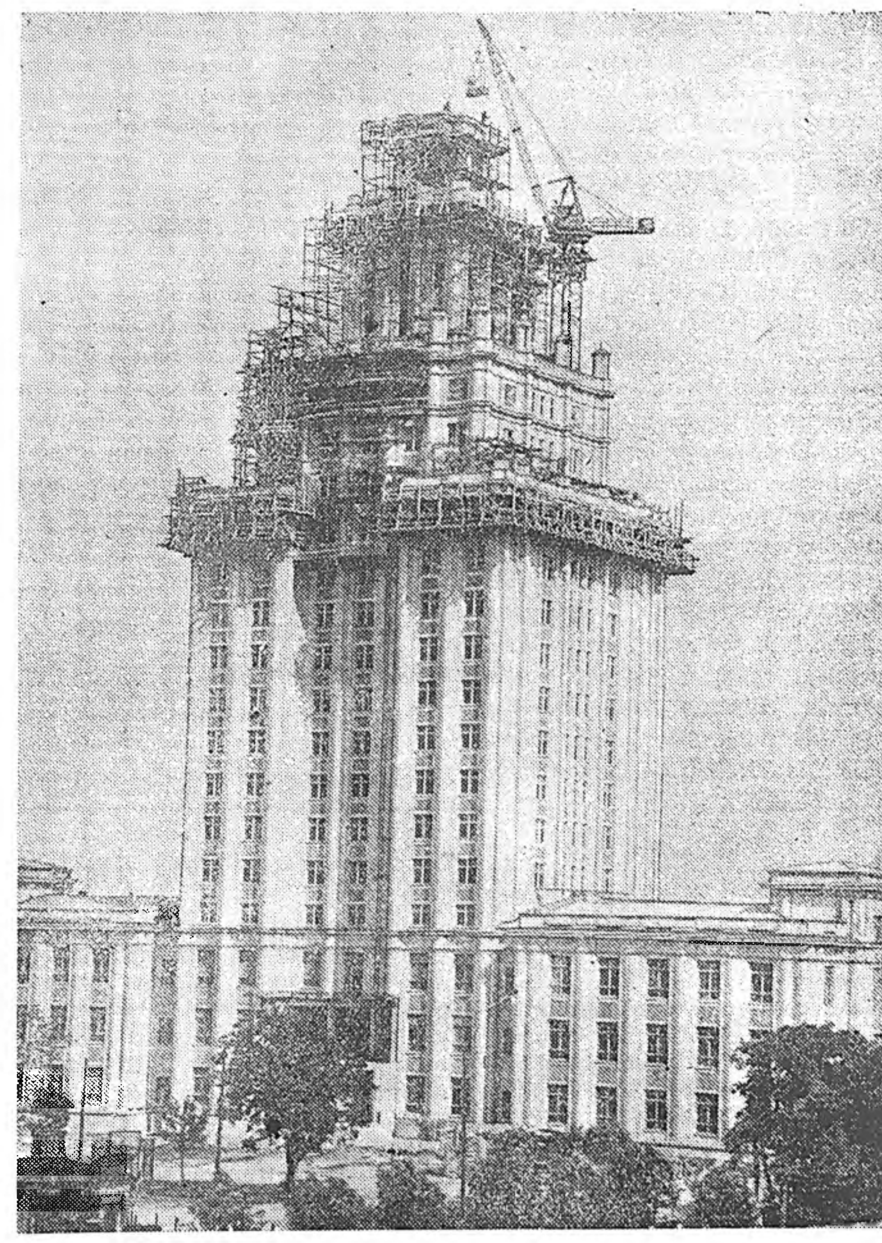

Рига. Олон дабхар гэрэй—колхознигой республиканска Байшангай барилга.
ТАСС-эй фотохронико.

Литовско арадай һайндэр

Литовско арад республикынгаа 15 жэлэй ойе һайндэрлэжэ байна. 1940 оной июлиин 21-дэ арадай сейм Литвын ажалшадай хүсэл зоригые бэелүүлэн, Литовско Советскэ Социалистическэ Республика байгуулаад, Литовско ССР-ые Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай составта оруулха гуйлтатайгаар СССР-эй Верховно Советдэ хандаһан байгаа. Литовско арадай хүсэл зориг хангагдаа һэн.

Литовско ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Палецкис ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэ зуураа, иигэжэ хэлэбэ:

— Литвае СССР-эй составта оруулһанай һүүлээр литовско арадай экономическа ба культурна хүгжэлтэдэ тон ехэ арга боломжонууд нээгдээ һэн. 15 жэлэй турша соо республикын ажалшад Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын хүтэлбэреэр, Советскэ Союзай арадуудай, түбхын түрүүн агууехэ ород арадай ахадүүгэй туһаламжаар социалистическэ байгуулалтынгаа бүхы һалбаринуудта тон ехэ амжалта туйлаа.

Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ Советскэ Литвада 318 шэнэ промышленна предприятинууд ашаглалгада оруулагдаа. Мүн хүдөө ажахыдашье ехэ хубилалтанууд болоо. Эндэхи тарияшад 1800 колхозууд болон нэгэдэнхэй. 135 МТС бии. Тэрэшэлэн формоороо национальна, удхаараа социалистическэ литовско культура танигдашагүйгөөр хүгжэбэ. Мүнөө республика дотор 12 дээдэ һургуули, наукануудай Академи, 60 техникумүүд болон тусхай дунда һургуулинууд хүдэлмэрилнэ. (ТАСС).

СССР-эй арадуудай ахадүүгэй бүлэ соо

Латвийска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Т. Лацистай хэһэн хөөрэлдөөн

Латвида советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо 15 жэлэй ойе республикын ажалшад баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр латышска арадай туйлаһан түүхэтэ угаа ехэ илалтын ашаар Латвийска Советскэ Социалистическэ Республика байгуулагдаа. Латвиин ажалшад буржуазин хархис засагые унагаажа, капиталистическэ дарлалтаһаа хэтын хэтэдэ сүлөөлэгдөө.

Латвида советскэ засагай тогтоһон түрүүшын үдэрһөө эхилжэ социалистическэ экономикын бата бэхи үндэһэ һуури табигдажа эхилһэн юм. Республикын правительство хүндэ промышленностиие, газар, банк, транспорт, хэлхээ-холбоо болон худалдаа наймаанай томо предприятинуудые механизацилһан байна. Советскэ Латвиин ажалшад арадай ажахые социалистическэ үндэһэ һуури дээрэ шэнэдхэн байгуулжа эхилһэн байна. Советскэ Союзда гитлеровскэ эзэмдэгшэдэй добтолон ороходо Латвиин ажалшадай зохёон байгуулхы ажалынь таһалдаһан байгаа.

Латышска арад Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай һүүлээр республикынгаа арадай ажахые һэргээн бодхоохын ба хүгжөөхын түлөө туйлай ехэ хүсэл оролдолго гаргаһан байна. СССР-эй ахадүү арадуудай, түбхын түрүүндэ агууехэ ород арадай туһаламжын ашаар советскэ Латвиин ажалшад дайнай һүүлэй түрүүшын табанжэлэй түсэбые болзорһоонь нэгэ жэл хоёр һараар урид дүүргэһэн байна.

Промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 1940 онтой сасуулбал 1954 ондо 5,2 дахин, ажалай бүтээсэ 3,6 дахин дээшэлээ. Шэнэ техникые нэбтэрүүлһэнэй, промышленна предприятинуудта хүндэ, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилһанай, ажалай түрүү дүй дүршэлые ашаглаһанай ашаар ажалай иимэ ехэ бүтээсэ туйлагдаа.

Энергетическэ базые саашадань хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Электроэнерги үйлэдбэрилгэ 1940 онтой сасуулбал 1954 ондо 4 дахин дээшэлээ.

Табадахи табанжэлэй турша соо Латвийска ССР-тэ индустриин шэнэ һалбаринууд болохо машина бүтээлгэ, прибор бүтээлгэ, электромашина бүтээлгэ, судна бүтээлгэ, электро болон радиотехническэ промышленность, транспортна машина бүтээлгэ байгуулагдажа, ехээр хүгжэһэн байна.

Советскэ Латвиин промышленность манай ороной социалистическэ хүдөө ажахыда ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Дайнай һүүлэй турша соо республикада байгуулагдаһан хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводууд, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудта элдэб зүйлэй шэнэ машина болон зэр зэмсэгүүдые бүтээн гаргана. Республикын промышленна предприятинууд малай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха түхеэрэлгэнүүдые, хүдөө ажахын электростанцинуудта хэрэглэгдэхэ турбинануудые, электромоторнуудые бүтээн гаргана.

Энэ жэлэй июльдэ болоһон КПСС-эй ЦК-гэй Пленум промышленностиин урда шэнэ зорилгонуудые табижа, промышленностиие саашадань дэбжээхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха, үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулха зам тодорхойлһон байна. Советскэ Латвиин промышленностиин предприятинууд болон транспортын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэриие дайшалхы программа болгон хүлеэн абаһан байна.

Колхозно байгуулалтын бэхижэлгэ хадаа советскэ Латвиин ажалшадай угаа ехэ туйлалта болоһон байна. Мүнөө республика соо 300 колхозууд-миллионернүүд болонхой. Латвиин түрүү колхозууд болон совхозууд жэлһээ жэлдэ тарянай, хартаабхын, лёной, сахарна свёклын, овощиин һайн ургаса туйлана. Латвиин 80 шахуу ажахынууд өөрынгөө амжалтые 1955 оной хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэ дээрэ харуулжа байна. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй табиһан зорилгонуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө Латвиин колхознигууд, механизаторнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Малажалдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын зорилгоор колхозууд болон совхозууд энэ хабар 110 мянган гектар газарта кукуруза тарая.

Буржуазна Латвида оройдоол 4 дээдэ һургуули бии байһан юм. Тэдэ дээдэ һургуулинууд 20 жэлэй турша соо 6 мянган мэргэжэлтэдые бэлэдхэн гаргадаг байгаа. Советскэ Латвида мүнөө 10 дээдэ һургуулинууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэ дээдэ һургуулинууд һүүлшын 9 жэлэй турша соо 13 мянган мэргэжэлтэдые бэлэдхэн гаргаа. Республикын дээдэ һургуулинуудта мүнөө 15 мянган студентнэр һуралсана. 1946 онһоо Латвийска ССР-эй Наукануудай академи хүдэлмэрилжэ эхилээ. Уранзохёолшод, артистнууд, уранзураашад, композиторнууд латышска арадай искусство болон литературые хүгжөөлгэдэ ехэ нэмэри хэнэ. Ном хэблэн гаргалга ехээр хүгжөө. Советскэ Латвиин арадай дундаһаа бэлиг шадабаритан олошоржо байна. Республикын 15 жэлэй ойдо зорюулагдажа районуудта болоһон дуунай һайндэрнүүдтэ уранһайханай самодеятельностиин 90 мянган хүн хабаадалсаа.

Арадай ажана байдал, культурна хэмжээн жэл ерэхэ бүри дээшэлнэ. Элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд, санаторинууд болон амаралтын байшангууд олоор байгуулагдаа. Һүүлэй 10 жэлэй турша соо гансахан Ригадэ 250 мянга гаран квадратна метрын талмайтай байрын гэрнүүд баригдаа. Ригадэ мүнөө үедэ байрын 175 гэр, Даугава мүрэн дээрэ шэнэ хүүргэ баригдажа байна. Тэрэшэлэн эндэ колхознигой байшан, шэнэ гостиница, мүн хэдэ хэдэн байшангууд баригдажа дүүрэхэ дүтэлөө. Республикын ажалшад советскэ Латвиин 15 жэлэй ойе политическэ болон үйлэдбэриин эдэбхи үүсхэлэй дээшэлжэ байһан оршон байдалда тэмдэглэжэ байна. Энэ эдэбхи үүсхэлынь промышленностиие, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ шэглүүлэгдэнхэй.

Рига, июлиин 19. (ТАСС).

Республикын ажалшад түрэл партиингаа түүхэтэ тоггоолнуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхээр зоригжонхой

☆ ☆ ☆

Партиин ударидалгаар шэнэ илалтанууд тээшэ

Сэлэнгын аймагай колхознигууд болон механизаторнууд партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолнуудые һайшаан угтажа, ургасын хойноһоо харууһалха, ниитын малые үбһэ тэжээлээр хүсэд хангаха, ургаса хуряалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр эхилхэ, 1955 ондо хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэлгэдэ амжалта туйлаха байһанаа мэдүүлнэ.

— Энэ тогтоол хадаа маанадай хүдэлмэриин дайшалхы программа гээшэ, — гэжэ Сүхын МТС-эй директор нүхэр Ибрагимов хэлэнэ, — Эхэ орондоо хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр үгэхэ зорилготойгоор бидэнэр тарилгынгаа хойноһоо жэшээтэ һайнаар харууһалхаһаа гадна, таряа, овощь болон тэжээлэй культурануудые богонихон болзор соо гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха ёһотойбди. Энэ хадаа манай үмэнэ байгаа хүндэтэйшье, харюусалгатайшье зорилго мүн. Манай МТС-эй механизаторнууд парти, правительствын түүхэтэ тогтоолнуудые бэелүүлэн, мүнөө жэлэй хабарай тарилгые эмхитэйгээр ба шанар һайнтайгаар хэһэн байна. Хэрбээ нёдондо манай МТС-эй харьяата колхозууд хабарай тарилгые 20—25 хоногой туршада, зарим колхозууд бүри олоншье хоногой туршада хэжэ дүүргэһэн һаа, мүнөө жэл 8—10 үдэрэй туршада эрхим шанартайгаар хээ. МТС-эй харьяата колхозууд энэ жэлдэ мянга гаран гектар кукуруза таряа, мүн хоёр мянгаад гектар пар хахалаа. Мүнөө колхозуудаймнай полинуудта үдхэншье, үндэршье ургаса ургажа байна.

— Ургасаяа һайнаар харууһалха хэрэгтэй гэжэ парти, правительство заана, — гэжэ Селендумын МТС-эй харьяата Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов хэлэнэ. — Манай артелиин гэшүүд МТС-эй механизаторнуудтай хамта таряанайнгаа полинуудые буртаг үбһэнһөө сэбэрлэхын тула тон ехэ оролдолго гаргана. Таряанай бүхы талмайда буртаг үбһэ түүлгэ эмхидхэгдэжэ байна.

Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые халуунаар дэмжэнэ. «Энэ документ хадаа советскэ арадай ажана байдалай түлөө Коммунистическэ партиин оролдожо байдагай шэнэ гэршэ болоно. Энэ анхарал оролдолгодонь харюу болгон, орооһото культуранудай баян ургаса абахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди» гэжэ тус колхозой гэшүүд мэдүүлнэ.

—Социалистическэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө Коммунистическэ парти болон Советскэ правительствын оролдолго манай колхозой жэшээ дээрэ элеэр харагдана, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шагдыров хэлэнэ. — Нёдондо манайда 23 трактор, олон комбайн хүдэлмэрилөө. Энээнэй ашаар мүнөө жэл орооһото культуранудай тарилгын талмайе 2700 гектар хүрэтэр үргэдхэхэ аргатай болообди. Гүрэндөө ехэ орооһо таряа тушаахын тула ургасаяа һайнаар харууһалжа, гээлтэ хоролтогүйгөөр, сат соонь хуряаха гээшэ манай шухала зорилго болоно.

Б. Ширеторов,
манай корреспондент.

Түрүүшын хэмжээ-ябуулганууд

Түмэр замай Улан-Удэ станциин паровозно депогой коллектив «Промышленностиие саашадань дэбжээхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха, үйлэдбэри эмхидхэлгые һайжаруулха зорилгонууд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые ехэ һайшаалтайгаар угтаба.

Котельнэ, угаалгын, механическа цехүүдэй ба главна механическа таһагай хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолтой танилсаба. Мүнөө агитаторнууд бригада бүхэндэ энэ тогтоол тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ, тогтоол дотор хэлэгдэһэн асуудалнуудтай хүдэлмэришэдые гүнзэгыгөөр танилсуулжа байна.

Депогой партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Н. А. Ермилов) июльскэ Пленумэй тогтоолтой хүдэлмэришэдэй танилсаһанайнь удаа зүблөө үнгэргэхэ гэжэ шиидэбэ. Мүнөө энэ түүхэтэ тогтоолые бодото хэрэг дээрэнь яажа бэелүүлхэ тухай өөһэдынгөө һанамжануудые оруулхыень хүдэлмэришэдтэ тусгаар һанамжын листогууд үгтөө.

Үйлэдбэриингөө хэмжээе яажа дээшэлүүлхэ, ямар түхеэрэлтэнүүд хуушараа б, ямар шэнэ түхеэрэлтэнүүд хэрэгтэйб, электрын хүсые багаар гаргашалдаг болохо ямар арганууд бииб, ажалай эмхидхэлые яажа һайжаруулхаб гэжэ өөһэдынгөө һанамжануудые хүдэлмэришэд листогуудтаа бэшэжэ үгэхэ байна.

— Хүдэлмэришэдэй оруулһан һанамжанууд зүблөөн дээрэ хэлсэгдэжэ, баталагдаһанайнгаа удаа бодотоор бэелүүлэгдэжэ захалха,—гэжэ нүхэр Ермилов хөөрэнэ.

Грузинска ССР. Ахтала гэжэ курорт республика соохи эрхим курортнуу нэгэн юм. Эндэ һара бүри 100 гаран хүн амаржа, эмнүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ахтала гэжэ курортын парк соо. (зүүн гарһаа) И. Шатири ли (Ленинабад), А. Дюмина (Тульска область), В. Алексеев (Ленинград) ам һууна.

ТАСС-эй фотохроника.

Үнэн зүрхэнһөө һайшаана

«Хабарай тарилгын дүнгүүд, тарилгые харууһалга, ургаса хуряалгые үнгэргэлгэ тухай, 1955 ондо хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбэй дүүргэлтые хангаха» тухай КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые Зэдын аймагай колхозуудай гэшүүд, машинно-тракторна станцинуудай болон совхозой хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд халуунаар һайшаан угтаба.

Мүнөө жэлдэ Зэдын аймагай колхозууд болон совхоз тарилгын бүхы талмайе 13 мянга гаран гектараар үргэдхөө. Мүн орооһото культуранудай тарилгын талмай 57 процентээр ехэ болгогдоһон байна. Аймаг дотор хамтадаа 4560 гектарта кукуруза таригдаа. Хабарай тарилга агротехническэ эрхим болзорто, шанар һайнтайгаар хэгдээ һэн. Энээнэй ашаар шиниг нойтоор элбэг полинуудай кукуруза болон бусадшье орооһото культуранууд һайнаар ургажа байна. Зарим газарта кукурузын эшын үндэрынь метрһээ үлүү, шэниисэ залаагаа харбажа захалаа.

Илангаяа «Сталинай нэрэмжэтэ (Борьёо), «Коммунизм» колхозуудта кукурузын ургаса һайн. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, гэшүүд баян ургаса хуряахабди гэжэ найдана. Ургаса хуряалгын зэр зэмсэгүүдээ, машина техникээ эдэ колхозууд бэлэдхэжэ һаяар дүүргэхэнь. Мүн Борьёогой совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад болон мэргэжэлтэд партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые халуунаар дэмжэбэ. Энэ намар тус совхозойхид кукурузынгаа полинуудай гектар бүриһөө 200-һаа доошо бэшэ центнер ургаса хуряахаар хараална.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолнуудта зорюулагдаһан хамтын суглаан һаяхан совхоздо болобо. Тэрэ суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн комбайнер нүхэр Шульгин «Сталинец-6» комбайнаар 800-һаа доошо бэшэ гектар талмайн ургасые эрхим болзор соо хуряахаб гэжэ уялга абаһан байна. Мүн комбайнер нүхэр Машанов болон совхозой бусад хүдэлмэришэд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые, ургаса хуряалгые богони болзор соо эмхитэйгээр үнгэргэхэбди гэжэ мэдүүлһэн байна.

Н. Цыбенов, манай корреспондент.

Шэнэ амжалтанууд

—«Забайкаллес» комбинадай хүдэлмэришэд модо бэлэдхэлэйнгээ жэлэй түсэб уридшалан дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Хоёрдохи кварталайнгаа түсэб 102 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 15 мянган кубометр модо гүрэндөө үгөө. Энээниень үнгэрэгшэ жэлэй энэ хугасаатай сасуулхада 60 мянган кубометрээр үлүү ехэ болоно.

Һаяхан СССР-эй Ой модоной промышленностиин министр нүхэр Орловой приказаар Бурят-Монголой ой модоной промышленностиин олохон хүдэлмэришэд «СССР-эй ой модоной промышленностиин социалистическэ мүрысөөнэй отличник» гэһэн значогоор шагнагдаба. Тэдэнэй тоодо Курбын леспромхозой электромеханик Д. Бадаров, Хандагайн леспромхозой тракторист нүхэр Андриенов, Эриин лесопунктын мастер нүхэр Домаков, Хандагайн леспромхозой директор С. С. Солкин ба бусад бии.

Н. Тюрнев.

Үбһөө һайханаар хуряажа абаха хэрэгтэй

Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолнуудые һайшаан дэмжэжэ, ажахын энэ жэлэй хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын зорилгоор үбһэ хуряалгын үедэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан байна.

Ниитын малые ерэхэ үбэлжэлгын үедэ тэжээлээр хүсэд хангахын тула тус колхозойхид оролдосотойгоор ажаллана. Колхозой 5 бригада үбһэ хуряалгада үнихэнэй оронхой. Тэндэ 84 колхозник, 4 морин сенокосилка хүдэлмэрилнэ.

Колхозой 4-дэхи таряанажалай бригада (бригадирынь нүхэр Баташов) 110 гектар сабшажа, 300 центнер үбһэ һурилөө. Мүн нүхэр Рябовай хүтэлбэрилдэг бригада 100 гектар сабшажа, 200 центнер үбһэ һурилһэн байна. Бусадшье бригаданудай гэшүүд үбһэ хуряалгые эршэмтэй һайнаар дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

Июлиин 15-най мэдээнэй ёһоор тус колхоз 314 гектар сабшажа, түсэбөө 25 процент дүүргэбэ. 770 центнер һайхан үбһэн һурилэгдөө.

Зүгөөр, энэ колхоздо сабшагдаһан ногоон удаан хатаагдажа, шанарынь муудхуулагдана. Юуб гэхэдэ, 314 гектар сабшаһан аад, тэрэнэйнгээ оройдоол 79 гектарыень тармаа. Һаядаа бороогой ороо һаань, тармагдаагүй хэбтэһэн үбһэн бороодо угаагдажа, шэмэгүй болохоһоо гадна, һурилхэдэ үжэжэ болохо байна. Сабшалга бухаллалга хоёрой хоорондо ехэ забһар гаргангүй, үбһөө эрхим шанартайгаар хуряахын тулада колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Соколов) шанга хэмжээ абаха ёһотой.

А. Итыгилов.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Үдэрэй 4 часһаа үнгэрбэшье, зунай наранай аяма халуун буурангүй. Үдэ голой хоёр эрьеэр умбажа байһан үхибүүдэй энеэлдэн, хашхаралдаан таһарнагүй. Энэ үедэ Улан-Удын модоной заводой гудок урда урдынхиһаа бүри һүртэйгөөр хашхиржа, заводой хоёр халаа һэлгэхэ үе болобошье, хүнүүд булта модо хюрөөдэлгын корпус тээшэ гэшхэлдэнэ. Уданшьегүй эндэ хоёр зуугаад хүдэлмэришэд сугларба.

— КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолнуудта зорюулагдаһан заводой коллективэй митинг нээгдэһэн дээрэ тоолоноб, — гэжэ профсоюзна организациин Заводской комитедэй түрүүлэгшэ Алексей Тихонович Драган соносхоод, тус асуудалаар мэдээсэл хэхыень заводой директор нүхэр Оглоблиндо үгэ үгэнэ.

Фёдор Иванович Оглоблин суглараашадта партиин ЦК-гэй июльскэ Пленум дээрэ хэлсэгдэһэн асуудалнуудай удхые тобшохоноор хэлэжэ үгөөд, «Промышленностиие саашадань дэбжээхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха, үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулха зорилгонууд тухай» гэһэн асуудал тушаа тодорхойгоор хөөрэнэ.

—Манай заводто һара бүри, жэл бүри гүрэнэй түсэб дүүргэгдэжэ, үлүүлэн дүүргэгдэжэ байбашье, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд үшөөл бии. Модо хюрөөдэлгые комплексноор механизацилга хүсэд дүүргээгүйбди. Ажалай журамые улам һайжаруулха шухала байна. Мүн үйлэдбэриин бүтээсые нилээдгүй дээшэлүүлхэ аргатайбди, — гэжэ нүхэр Оглоблин тэмдэглэбэ.

Саашадаа Фёдор Иванович хадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд зарлаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые уншажа үгөөд, энэ түүхэтэ съездын хүндэлэлдэ орон дотор дэлгэржэ эхилһэн социалистическэ мүрысөөн тухай хэлэбэ. Һаяын үдэрнүүдтэ заводой дирекци, партийна бюро, профсоюзай заводской комитет партиин ЦК-гэй Пленумэй тогтоолой үндэһөөр үйлэдбэриингөө. арга боломжонуудые нягта һайнаар хаража үзөөд, түрүүн абтаһан социалистическэ уялгануудһаан бүри дээшэ уялга абажа, партиин XX съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха зорилго табяа гэжэ мэдүүлбэ.

Удаань заводой хүдэлмэришэд, мастернууд хойно хойноһоон трибунада гаража, партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые ехээр һайшаажа, тэрээгээр зоригжоһон Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ шэнэ уялгануудые абана, ажалай шэнэ илалтын түлөө тэмсэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлнэ.

— Эдэ үдэрнүүдтэ советскэ хүнүүд партиин ЦК-гэй ,июльскэ Пленумэй тогтоолнуудые шудалан үзэжэ, ажал хүдэлмэридөө байһан дутагдалнуудые элирүүлнэ, КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абана, — гэжэ модо хюрөөдэлгын корпусой начальник Василий Фадеевич Алексеев хэлэбэ. Бидэ баһал энээн тухай бодожо үзөөд, жэлэй түсэбһөө гадуур 10 мянган кубометр хюрөөдэһэн модо декабриин 10-да үгэхэ гэһэн уялга түрүүн абаһан байгаа һаа, мүнөө 13 мянган кубометр модо — декабриин 5-да үгэхэ гэжэ шиидэһэн байгаабди гэхэдэнь суглараашад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Түүхэй эд бэлэдхэлгын цехын мастер Николай Филиппович Прадед үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

— Заводой коллектив 5-дахи табанжэлэйнгээ түсэбые 7 һара урид дүүргэээд, энэ жэлэй 7 һарын түсэбые июлиин 17-до дүүргэһэн байна. Теэд энээгээрээ һанаагаа амарангүй, партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолоор зоригжон, КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ манай цехын хүдэлмэришэд түрүүн абаһан уялга дээрээ нэмэжэ, үшөө 20 мянган кубометр модо түсэбһөө гадуур буулгахабди гэбэ. Энэнь халуунаар дэмжэгдэбэ.

Модо хюрөөдэдэг 3-дахи рама дээрэ хүдэлдэг Илья Павлов, механическа цехын слесарь Алик Загаинов гэгшэд үгэ хэлэхэ зуураа мүн лэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаба.

— Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ коллективэйнгээ абаһан уялгые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө үйлэдбэриие комплексноор механизацилгые түргэн болзорто хэжэ дүүргэхэбди. Мүн түлишэ зөөдэг хүдэлмэриие механизацилжа, тэндэхи хара хүдэлмэриһөө 15 хүниие сүлөөлжэ бэшэ цехтэ эльгээхэ арга олгохо гэжэ шиидээбди. Энэмнай заводто һара бүри 2500 түхэригэй алмалта үгэхэ байна, — гэжэ слесарь Загаинов мэдүүлбэ.

Митинг дээрэ үгэ хэлэгшэдэй дунда ашаа тээгшэ Николай Левченко, хүдэлмэришэн Василий Лядов, мастер Иван Белокрылов болон бусад бии. Тэдэнэй богонихон үгэнүүдтэ эрэлхэг зориг, ажалай эдэбхи хэшээл дүүрэн.

Удаань заводой коллектив нилээд дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые нэгэн дуугаар баталан абаба. Гадна, заводой коллектив бүхыдөө 1.300 мянган түхэригэй валовой продукци 1955 оной эсэстэ түсэбһөө гадуур гаргаха гэһэн уялгатай байгаа һаа, мүнөө 1.800 мянган түхэригэй продукци жэлэй түсэбһөө гадуур үгэхэ гэжэ шиидээ.

Митингын дүүрэхэтэй сасуу заводой хүдэлмэри бүри эршэ ехэтэйгээр үргэлжэлөө. «РД-75-2» маркын модо хюрөөдэлгын шэнэ станогуудай абьяастайгаар модо отолхо абяан зэдэлнэ. Тус цех соогуур ябахада станок бүхэнэй дээрхэнэ улаан одон яларна, энэнь халаанай даалгабариие дүүргэһэнэй тэмдэг гээшэ. Мүн цех соо эгээл хараатай газарта, нэгэ доска дээрэ электрын галаар яларһан одонууд холоһоо харагдана. Энэнь модо хюрөөдэлгын станогуудай часовой график дүүргэһэниие харуулдаг юм. Тэрэнһээ гадна, цех бүхэнэй газаа бүри томо улаан одон яларжа байха, тэрээгээрнь цехын һарын түсэбэй дүүргэлтые ойлгожо болохо.

Улан-Удэ городой центрһээ мяха-консервын комбинат ошохо замаар ябажа, модоной заводто хүрэхэдэ заводой конторо дээрэ томо гэгшын улаан одон үдэр һүнигүй носоно. Энэ хадаа тус заводой гүрэнэй түсэбые бүхы показателяар һара бүри дүүргэжэ байһые харуулна гээшэ.

Мүнөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездые шэнэ илалтаар угтаха гэһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүлэндэ туяатан заводой бүхы одонууд үдэр һүнигүй яларха байһаниинь дамжаггүй.

Б. Гылыков.

Профсоюзна организацинуудай үүргые дээшэлүүлх

Цехын профсоюзна организац

Манай цехын хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд бултадаа профсоюзна организациин гэшүүд юм. Тиимэһээ тэдэниие зүбөөр эмхидхэхэ, коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ гээшэ бага хэрэг бэшэ. Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ ба цехын коллективэй ажалай журам нэн түрүүн профсоюзна организациин ажал-ябуулгаһаа дулдыдадаг байһаниинь мэдээжэ.

Иимэһээ манай профсоюзна комитет үйлэдбэриин түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна, хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ техническэ һуралсал эмхидхэнэ. Мүнөө цехын олонхи токарьнууд техминимумэй һуралсал дүүргэнхэй. Жэшээлхэдэ, хүдэлмэришэд Е. Пьянов В. Ретников хоёр Советскэ Армиин албанһаа 1954 ондо ерэһэн байгаа. Тэдэнэр техническэ һуралсалда ябажа, мүнөө цехынгээ эрхим токарьнуудай зэргэдэ гараа, үдэрэйнгөө нормые 150—160 процент дүүргэнэ. Мүн цехын бусад токарьнууд техническэ һуралсалда ябалсажа дээдэ разрядтай хүдэлмэришэд болонхой. Тэрэнэй ашаар голодоһо гаргаха ябадал 5 процентээр бага болоһон байна.

Цехын профсоюзна комитет хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгые ударидана. Энэ асуудалаар профкомой гэшүүн Валентина Викторовна Божидаева эдэбхитэй һайнаар оролдоно. Мүрысөөндэ хабаадагшадай хүдэлмэриин дүн һара бүри гаргагдажа показателиин доскада бэшэгдэдэг, хүдэлмэришэдэй хамтын суглаан дээрэ гү, али профсоюзна организациин суглаанда зүбшэн хэлсэгдэдэг байна. 39 түрүү хүдэлмэришэд «Хүндэлэлэй доскада» бэшэгдэнхэй. Мүнөө үедэ үйлэдбэриин даалгабари дүүргэдэггүй хүдэлмэришэн үгы гэжэ хэлэхэдэ болохо. Юуб гэхэдэ, цехын хүдэлмэришэдэй дунда үнгэрһэн 6 һарын дүнгөөр оройдоол нэгэ хүн даалгабаряа дүүргээгүй үлэшөө, тэрэмнай һаяхан ерэһэн залуу хүдэлмэришэн юм.

Ажалай түрүү арга методүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар багa бэшэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Манай цех дотор 6 хүдэлмэришэн уралан нарижуулха, үйлэдбэриие нягта һайнаар эмхидхэхэ талаар дурадх нуудые оруулһан байна. Тэдэн цехын механик нүхэр Туровцев у ридана. Энээнэй ашаар нилээд мүнгэн зөөри алмалта хэгдэһэн ха юм.

Профсоюзна организаци үйл бэриин асуудалай хажуугаар лективээ коммунистическээр хүм жүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал та на. Хүдэлмэришэдэй дунда поли ческэ асуудалнуудаар хөөрэлдөөн дые үнгэргэхэ, лекци болон эли эмхидхэхэ хэрэгые профсоюзна митет партийна группатаяа суг тэлбэрилдэг байна.

Ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэлжэ ябуулхынгаа хажуу ажалай журам эбдэдэг, һамуу лихай зан гаргадаг ябадалтай э тэмсэдэг байнабди. Нэгэтэ слес Бянкин архи уугаад, ажалдаа жомдожо гараһан байгаа. Энэ у рые профком миин орхёогүй, ха профсоюзай хамтын суглаан дэ хаража үзөөд, нүхэрэй сүү үгэхэ гэжэ тогтооһон байгаа. Уд шьегүй цехын коллектив сүүд ш нахаа булта сугларба. Тэндэ с сарь Бянкин алдуугаа мэдэр саашадаа иимэ ябадал гаргахаг гэжэ нүхэдэйнгөө урда үгэеэ үгэ байна. Мүнөө слесарь Бянкин х һэн үгэдөө хүрэжэ, жэшээтэ наар хүдэлмэрилнэ.

Бидэ бүхы хүдэлмэреэ цехын чальнигтай, группарторгтой зүбш хэлсэжэ ябуулдагбди. Манай хүд мэридэ цехын начальник нүхэр расимов ехэхэн туһа хүргэдэг, хэлыемнай хододоо дэмжэдэг бай

Теэд манай хүдэлмэридэ дут далнууд нилээд олон. Цехын хүд мэришэдые ажалдаа бултыень эд хитэйгээр хабаадуулжа, үйлэдб дэ түрүү арга методүүдые үргэ нэбтэрүүлхэ талаар үшөөл бага дэлмэри хэгдэнэ.

Мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй июль Пленумэй тогтоолнуудые гүнзэ гөөр шудалжа, профсоюзна орга зацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ һэн заабариие хүтэлбэри бол цехынгээ профсоюзна организац хүдэлмэриие бүри һайжаруулхаб

С. Дрыгенов, Улан-Уд ПВЗ-гэй вагонно-колес цехын профкомой түрүүлэг

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Столовын хүдэлмэриие һайжаруулха

Һайн шанартай эдеэ хоолоор ажалшадые болон механизаторнуудые хангаха хэрэгтэ Яруунын аймагай Эгэтын МТС-эй № 2 столовын хүдэлмэришэд анхаралаа табинагүй. Энэ столоводо эдеэ хоол хододоо хүйтэн гү, али амтагүйгөөр бэлэдхэгдэһэн байдаг. Тус столоводо меню үдэр бүхэндэ нэгэ янзаараа, менюдэ компот болон загаһан блюдэ байдаггүй. Гадна, энэ столовые хилээмээр Комсомольско сельпогой пекни хангадаг юм. Теэд худалда хилээмэн хүсэд болоогүй гү, али ха лажа шаташаһан, заримдаа д һагүй байдаг. Комсомольско сель гой правлениин түрүүлэгшэ нү Базаров эдэ предприятинуудай х дэлмэриие шалгажа, элирүүлэгдэ дутагдалнуудыень усадхаха ёһото

Ц. Ринчинов.
Д. Чимитов.

Ажалшадай эрилтые ханганагүй

Иволгын аймагай центртэхи чайна (даагшань нүхэр Сорокина) ажалшадай эрилтые гүйсэд дүүрэнээр ханганагүй. Эндэ бэлэдхэгдэһэн эдеэ хоол муу шанартай, амтагүй байдаг. Чайнын менюдэ нэгэ янзын эдеэн байбашье, тэдэнь хододоо таһалдадаг. Официантка нүхэр Глотова эдеэлхэеэ орогшодто шэр нээр хандалаг зантай.

Чайнын хүдэлмэриие һайжару ха талаар аймсоведэй гүйсэдком худалдаа наймаанай таһаг ба ай потребсоюзай правлени зохихо хэм жээ абаха зэргэтэй.

А. Александров.

Малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө

★Кукурузын хойноһоо саг үргэлжын харууһалга эмхидхэхэ. ★Үбһэ хуряалгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ

Харюусалгагүй хүдэлмэриин хойшолон

Үнгэрэгшэ хабар Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд 4 мянга гаран гектарта кукуруза тариһан байгаа. Энэ культурые тарилга дээрэ хэдэн зуугаад колхозниигууд, механизаторнууд ба МТС-үүдэй трактор, машинанууд хабаадалсаһан юм. Кукурузын ургасые харууһалга һайнаар эмхидхэхэ, ряд хоорондын элдүүрилгые саг соонь үнгэргэхэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулха хэрэгтэй байна. Энээниие ойлгоһон аймагай түрүү колхозууд кукурузын эшын бултайхатай сасуу борнойлго хэжэ эхилһэн минеральна үтэгжүүлгэ оруулһан, ряд хоорондын элдүүрилгэ эмхидхэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй сельсоведэй «Коммунизм», Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай, Никольско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд кукурузые харууһалха бүхы хүдэлмэринүүдые саг соонь эмхитэйгээр эхилһэн байгаа. Мүнөө эдэ колхозуудай кукурузын полинууд дээрэ муу бэшэ ургаса ургажа байнхай.

Гэбэшье, кукурузын ургасые харууһалга мүнөө мүртэйгөөр эмхидхээгүй колхозууд Мухаршэбэртэ үсөөн бэшэ. Тэдэнэй тоодо Гашейн МТС-эй харьяата колхозууд ороно. Эндэхи олохон колхозууд хабарһаа хойшо энэ культурын харууһалга эмхидхээгүй, тиимэһээ кукурузын ургаса тон муу. Зарим колхозуудта кукурузын эшэнүүд оройдоошье булайгаагүй. Жэшээнь, Октябриин сомоной «Путь Ленина» колхозой кукурузынгаа харууһалга түрүүшын удаарһаа эмхидхээгүй дээрэһээнь 100 гаран гектар кукурузынь ехэнхи талмайда ургаса огто гараагүй. Тиимэһээ кукуруза тариһан зарим полинуудта ондоо культура тариха баатай бологдоһон байна. Тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд нүхэр Иванов, Багидаев, эндэ хүдэлмэриллэт Гашейн МТС-эй агроном нүхэр Юдевич гэгшэд энээндэ нэн түрүүн зэмэтэй. Тиихэдэ энэ колхоздо хэды дахин ерэһэн МТС-эй ахалагша агроном нүхэр Шаманов бодото туһаламжа үзүүлэнгүй, бусадаг байба. Мүн иимэрхүү дутагдалнууд Булганинай нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозуудта үзэгдэнэ.

300 гектар кукуруза тариһан «Гигант» колхоз тэрэнэйнгээ харууһалга эмхидхэжэ шадаагүй дээрэһээ 50 гаран гектар дээрэнь зелёнко тариһан байна.

Үлүү эшэнүүдые шэнгэрүүлхэ хүдэлмэришье эндэхи колхозуудта эмхидхэгдээгүй байһаар. Энэ хүдэлмэридэ хүнүүдые олоор гаргаха, тэдээндэ бодото захяа заабари үгэхэ хэрэгтэ агрономууд ехэхэн үүргэ дүүргэхэ уялгатай байгаа. Теэд энэ шухала хүдэлмэришье мүртэйгөөр ябуулагданагүй. Эндэхи олон колхозууд энэ хүдэлмэриие эмхидхээгүйһөө байтагай кукурузын полинуудай буртаг үбһэ түүнэгүй. Жэшээлхэдэ, Сутайн сомоной Молотовой, Суулгын сомоной Молотовой, Подлопатинска сельсоведэй Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудай кукурузын полинууд дээрэ нэгэшье хүн хүдэлмэрилнэгүй. Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз кукурузада нэмэлтэ тэжээл оруулха минеральна үтэгжүүлгэ — суперфосфат хэдэн тонноор гаража соогоо минил хэбтүүлжэ байна.

Аймаг дотор силосэ барилга тэрэшэлэн муугаар ябуулагдана. Аймагай олохон колхозууд һүүлэй мэдээгээр силосэ барилгын түсэбые минил 4—8 процент дүүргэһэн байха юм. Жэшээнь, Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз силосэ барилгынгаа түсэб оройдоо 4 процент дүүргээд байна. Малтагдаһан нүхэнүүд соогоо силос дараха кукурузашье, үбһэншье олдохогүй гэжэ эндэ убайгүйгөөр хөөрэлдэнэ. Юуб гэхэдэ, Боон гэжэ нютагай шэнэ газарта тарилдаһан кукуруза харууһа муутай дээрэһээ буртаг үбһэндэ даруулшоод хэбтэнэ.

Ажалай-эмхидхэлэй эдэ бүхы дутагдалнуудһаа боложо, кукурузын ургасые харууһалга иимэ муугаар ябуулагдана. Гашейн, Суулгын ба Хонхолойн МТС-үүдэй агрономууд харьяата колхозуудта энэ хүдэлмэриие һайнаар үнгэргэхын хойноһоо оролдолго хүсэеэ багаар гаргана.

Б. Дымбрылов, манай корреспондент.

Үбһэ хуряалга эхилбэ

Бичурын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүд жэлһээ жэлдэ олошорон үдэжэ байгаа ниитынгаа малда гүйсэд хүрэхэ тэжээлэй бата бэхи база саг соонь бэлэдхэхэ тухай хамтынгаа суглаан дээрэ дэлгэрэнгыгээр хэлсээд, үбһэ хуряалгадаа июлиин 11-дэ оробо. Тус колхозой Тогочиевай хүтэлбэриллдэг таряанажалай бригадынхид Шэбэртэ голой хоёр бэсэр сабшажа захалаа. Мүнөө энэ бригада 40 гаран гектар сабшаад байна. Энэ бригадын хажууршад Акзам Зангдинов, Жамьян Цыбиков, Дарицу Цырендоржиева, Цырма Базарова, Дулгарма Эрдыниева болон бусад үдэрэйнгөө нормо үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн энэ колхозой 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи һүнэй-товарна фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд үбһэ хуряалгада баһал оронхой. Бүхы дээрээ 100 гаран гектар сабшагдаад байна.

В. Жамсанов.

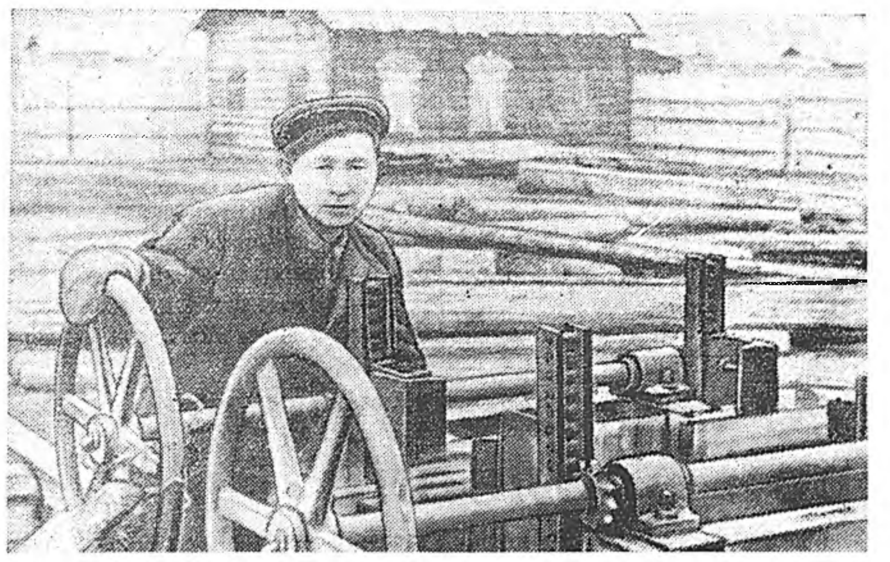

Закаменай аймагай «Коммунизм» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд улам олон боложо байна. Армиһаа Бадмацырен Будаев, Городок городһоо—Соктоев, Цакирһаа—Аюшеев, Улан-Удэһээ—Сыренов түрэл колхоздоо бусажа ерэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комсомолой путёвкоор ерэһэн залуу колхозник Бадма Аюшеев пилорамщигай мэргэжэл тургэнөөр шудалаа

Ф. Моринецын фото.

Үдэрэй темэдэ

Дуунай урогуудта анхарал хандуулха

Һуралсалай программын ёһоор эхин һургуулинуудта, мүн һургуулинуудай эхин классуудта дуунай урогууд үнгэргэгдэдэг. Тиихэдэ шэнэ программын ёһоор 1955—56 онуудай һуралсалай жэлһээ эхилжэ 5-дахи классуудта дуунай урогууд үнгэргэгдэдэг болохо байна.

«Дуун хадаа һурагшадые эстетическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн үүргэ дүүргэнэ»,—гэжэ эхин һургуулинуудай һуралсалай программанууд соо хэлэгдэнэ. Дуунай урогуудые һонирхолтойгоор үнгэргэхэ гээшэ шухала хэрэг мүн.

Зүгөөр һургуулинуудай багшанарта энэ талаар бэрхэтэй ушарнууд тохёолдодог. Юундэб гэхэдэ, дуунай урок үнгэргэхэ тухай методическа литература холын һургуулинуудта үгы байдаг. Тиимэһээ зарим багшанар наһанай онсо илгаае хараадаа абангүй, хүшэр дуунуудые һурагшадта сээжэлдэхыень үгэдэг байна. Жэшээлхэдэ, Курумканай аймагай Аргадын дунда һургуулиин 1-дэхи класай һурагшад «Алдарта Байгал», «Советскэ Союзай гимн» гэхэ мэтэ дуунуудые сээжэлдэжэ туршаһан юм. Программын ёһоор эдэ дуунууд 3-дахи, 4-дэхи классуудта үгтэхэ ёһотой байгаа. Һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдшье, аймагай арадай гэгээрэлэй таһагай инспекторнуудшье эдэ мэтые шалгажа, зохихо заабари үгэдэггүй юм.

Дуунай урогуудые үнгэргэхэдэ хэрэглэгдэхэ хүгжэмэй инструментнүүд һургуулинуудта үгы байдаг. Тиимэһээ программаар хараалагдаһан хүгжэм шагнаха урогууд огто болодоггүй байна. Аймагай арадай гэгээрэлэй таһаг энээн тушаа оролдолго гаргажа, һургуулинуудые патефонтой болгоо һаань һайн байгаа.

Бурят һургуулинуудай һурагшадые ород дуунуудта һургахаһаа гадна, мүн түрэлхи хэлэн дээрэнь илангаяа шэнэ дуунуудые дуулуулжа һургаха гээшэ тон ехэ удхашанартай байһаниинь мэдээжэ. Зүгөөр үхибүүдэй дууламаар бурят хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн зохид дуунууд хомор.

Би, эхин һургуулинуудай багшанарай нэгэн, уран гоё, гүнзэгы удхатай, солгёо һайхан аялгатай дуунуудые олоорнь найруулжа, манай эдир хүүгэдые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэмнай туһалыт, гэжэ манай композиторнууд болон поэдүүдтэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб.

Д.-Ц. Дондукова.

„Агитаторай блокнодой" ээлжээтэ номер хэблэгдэбэ

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһаг «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ номерые хэблэлһээ гаргаба.

Блокнодой түрүүшын хуудаһан «Хөөрэлдөө үнгэргэхэ материал» гэһэн бүлэгөөр захална. Тэндэнь И. Можиной «Арьбалалта хэхэ гурим сахиха гээшэ ажахыгаа эрхилхэ социалистическэ арга метод мүн»; И. Хазагаевай—«Зунай үедэ үнеэдэй һү шэмые дээшэлүүлхэ арга боломжонууд»; П. Костюковой—«Далайн Сэрэгэй Флот СССР-эй уһан хилэнүүдэй найдамтай хамгаалагша мүн»; Л. Делюсинэй—«Хитадай хүдөө нютагуудтахи социалистическэ шэнэдхэн хубилалтанууд» гэһэн статьянууд толилогдоо.

Түрүү дүй дүршэлэй трибуна гэжэ бүлэгтэнь А. Даниловай—«Элбэгээр эдеэлүүлхэ, һайнаар харууһалха гээшэ хонидые үсхэбэрилхэ шиидхэхы арга нүхэсэл мүн» гэһэн статья бии.

Агитаторта туһаламжа гэһэн бүлэгтэнь Я. Черняховскиин—«Хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө географическа карта хайшан гэжэ хэрэглэхэб» гэһэн хөөрэлдөөн толилогдоо.

Вьетнамай Демократическа Республикын Правительственна делегаци СССР-һээ мордобо

ИРКУТСК, июлиин 20. (ТАСС). Президент, Премьер-Министр Хо Ши Мин түрүүтэй Вьетнамай Демократическа Республикын Правительственна делегаци мүнөөдэр Советскэ Союзһаа нютагаа бусаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. М. Пегов, СССР-эй МИД-эй протокольно таһагые даагшын туһалагша К. А. Кочетков, ажалшадай депутадуудай Иркутска Городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. С. Патров, КПСС-эй Иркутска обкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Хворостухин, Иркутска облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. С. Бурдаков, КПСС-эй Иркутска обкомой секретарьнууд С. Н. Щетинин, Б. Е. Шербина, М. Ф. Журавлев, И. Т. Егоров, КПСС-эй Иркутска горкомой секретарь С. А. Меркурьев, Иркутска городой ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд Президент Хо Ши Миниие, мүн тэрээнтэй сугтаа ябалсаһан хүнүүдые Иркутска аэродром дээрэ үдэшэһэн байна.

Вьетнамай Демократическа Республикаһаа СССР-тэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Нгуэн Лонг Банг Правительственна делегациие мүн лэ үдэшэлсөө.

Советскэ Союзай, Вьетнамай Демократическа Республикын гүрэнэй тугуудаар аэродром шэмэглэгдэнхэй байгаа. «Советскэ, вьетнамска арадуудай ахадүүгэй эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!» гэһэн лозунг толорон харагдана. ДРВ-гэй Правительственна делегациин хүндэлэлдэ сэрэгэй хүндэлэлэй харуул жагсаагдаһан, Вьетнамай Демократическа Республикын, Советскэ Союзай гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэһэн байна. Пионернүүд вьетнамска ханинарта баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Городской гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. С. Патров, Президент Хо Ши Миндэ, тэрэшэлэн ДРВ-гэй Правительственна делегациин бүхы гэшүүдтэ хандан иигэжэ мэдүүлээ:

—Советскэ Союзһаа нютагаа бусахаа байһан үдэртэтнай Иркутска городой ажалшадай үмэнэһөө Танда, мүн танаар дамжуулан эрхэ сүлөөдэ дуратай вьетнамска арадта хани халуунаар хандажа, ехээр хүндэлжэ байһанаа мэдүүлхые зүбшөөгыт. Шэнэ ажабайдалдаа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдээ саашадаа, амжалта туйлахыень вьетнамска арадта советскэ хүнүүд хүсэнэ.

Президент Хо Ши Мин микрофондо дүтэлэн ерэбэ. Тэрэ ород хэлэн дээрэ үгэ хэлээ.

—Хүндэтэ нүхэд, хүндэтэ ханинар!

Иркутскһаа Москва, Москваһаа Иркутск хүрэхэ замдамнай бидэнэрые холоһоо ерэһэн ахадүү мэтээр хаа хаанагүй хүндэтэйгөөр угтаа.

Бидэнэр Москвада Советскэ Союзай правительствын, мүн Коммунистическэ партиин ЦК-гэй нүхэдүүлтэй уулзаабди. Бидэнэрэй хэһэн хэлсээн хани халуун оршон байдалда туйлай ехэ ашаг туһатайгаар үнгэрөө.

Бидэнэр мүнөө нютагаа бусахадаа, вьетнамска арадые советскэ арадай ахадүү ёһоор хүндэлжэ, ахадүүгэй туһаламжа үзүүлжэ байһыень дуулгаха байнабди.

Нютагаа бусахадаа бидэнэр таанад тухай хододоо һанажа ябахабди.

Хүндэтэ нүхэд, хүндэтэ ханинар!

Вьетнам Советскэ Союз хоорондоо хэдэн мянгаад километрын зайтай байбашье манай, мүн таанадай һанал бодол нэгэн юм.

Эндэһээ бусахадаа бидэнэр таанадта иигэжэ хэлэхые хүсэнэбди:

— Советскэ ахадүүнэр, эгэшэ дүүнэр уулзатараа баяртай, таанадта баясхалан хүргэнэбди».

Вьетнамска советскэ арадуудай ахадүүгэй хани барисаан мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Советскэ Союз мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!

Аэродром дээрэ ехэ альга ташалга болоно. Советско-вьетнамска арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай хүндэлэлдэ, Президент Хо Ши Минэй Правительственна делегациин гэшүүдэй хүндэлэлдэ оваци болоно.

Нүхэр Хо Ши Мин, тэрээнтэй сугтаа ябалсаһан хүнүүд мордохынгоо урда тээ үдэшэгшэдые амаршалба. Замдаа һайнаар ябажа хүрэхыень, өөрынгөө Эхэ ороной зол жаргалай түлөө тэмсэһэн тэмсэлдээ шэнэ амжалта туйлахыень Вьетнамай арадуудта хүсэһэн үгэнүүд соностоно.

Нютагай сагаар 10 час 30 минутада самолёдууд агаарта дэгдэн зүүн зүгые шэглэбэ.

Хо Ши Мин Пекиндэ ерэбэ

ПЕКИН, июлиин 20. (ТАСС). Пекинскэ радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Вьетнамай Демократическа Республикын Президент Хо Ши Мин самолёдоор мүнөөдэр Пекиндэ ерээ. КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лай правительствын бусад түлөөлэгшэд, Вьетнамай Демократическа Республикаһаа Хитадай Арадай Республикада байдаг посол, Пекинэй мэр болон бусад хүнүүд тэрэниие аэродром дээрэ угтаа.

Һуралсалай шэнэ жэлые бэлэдхэл түгэсөөр угтая

★

И. БАРАННИКОВ,
БМАССР-эй Гэгээрэлэй министр

★★

Манай республикын багшанар болон һургуулинууд арадай гэгээрэлэй талаар Коммунистическэ партиин XIX съездын директивнэ заабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ шэнэ амжалта туйлаһан байна.

Республикын столица Улан-Удэ городто долоон жэлэй һуралсалһаа бүгэдэниитын дунда һуралсалда дамжан оролго бэелүүлэгдэжэ дүүрүүтэй байна. Хүдөө нютагуудта дунда һургуулинууд нилээд олошоржо, ерэхэ табанжэлдэ хаа хаанагүй бүгэдэниитын дунда һуралсал бэелүүлхэ тушаа бэлэдхэл амжалтатайгаар хэгдэжэ байна.

Республикын дунда һургуулинуудай тоо 1949 онтой сасуулбал 1954 ондо хоёр дахин олошороо. Һүүлэй хоёр жэлэй турша соо 23 дунда һургуули шэнээр нээгдээ. Долоон жэлэй һургуулинуудай тоо дайнай урда тээхи үетэй сасуулбал 50 шахуу процентээр олошорһон байна. Ахалагша классуудтахи һурагшадай тоо бүри түргөөр олошорно. Хэрбээ 1945 ондо 8—10 классуудта 1650 һурагшад һуралсаа һаа, энэ жэлдэ дунда һургуулинуудые 2 мянга гаран һурагшад дүүргэжэ гараа. 8—10-дахи классуудта энэ жэлдэ 12 мянга гаран һурагшад һуралсаһан байна. Тэрээнһээ гадна, хүдэлмэришэн-залуушуулай үдэшын һургуулинуудай 8—10-дахи классуудта энэ жэлдэ ажалһаа таһарангүйгөөр 1600 хүн һуралсаа. Тэдэнэрэй 300 шахуу хүниинь дунда һургуули дүүргэһэнэй аттестат абажа гараба. 5—7 дохи классуудта һурадаг һурагшадай тоо түрүүшын арбан жэлэй турша соо 23 мянган хүнөөр гэхэ гү, али 3,1 дахин олошороо.

Бурят-Монголой һургуулинууд урда жэлнүүдэйхидэ орходоо 1954—1955 оной һуралсалай жэлдэ нилээд һайн үрэ дүн туйлаа. Республикын олонхи һургуулинууд таатай зохид эрхэ байдалда ажаллажа, һуралсал-хүмүүжүүлгынгээ хүдэлмэриие зарим тэды һайжаруулаа. Политехническэ һуралсалые бэелүүлхэ тушаа багшанар ехэ юумэ хэһэн байна. Дархалалгын урок эхин һургуулинуудта энэ жэлдэ түрүүшынхеэ үнгэргэгдэдэг болобо. Эхин һургуулинууд шадарай участогта, мүн һургуулиин мастерскойнуудта практическа занятинууд үнгэргэгдэдэг болоо. Энээнтэй дашарамдуулагдан, олохон һургуулинуудта һуралсалай мастерскойнууд байгуулагдаһан, олонхи һургуулинуудай лабораторно хүдэлмэри нилээд һайжарһан байна. Малай фермэнүүдтэ, машинно-тракторна мастерскойнуудта, электростанцинууд, заводууд болон фабрикануудта һурагшад экскурсяар саг үргэлжэ ошодог болоо. Урогуудай һүүлээр хэгдэдэг хүдэлмэри зарим тэды һайжараа. Һургуулинуудта гансашье предметнэ кружогууд хүдэлмэрилөө бэшэ, харин трактор, комбайнуудые, автомашинанууд болон хүдөө ажахын машинануудые шудалха кружогууд хүдэлмэрилһэн байна. Баянголой дунда һургуулиин дэргэдэ байгуулагдаһан эдир трактористнуудай кружогые ахалагша классуудай 15 һурагшад дүүргэжэ гараад, трактор дээрэ хүдэлмэрилхэ дүршэлтэй болоо.

Торийн дунда һургуулиин физикын багша нүхэр В. Е. Шулунова политехническэ һуралсал бэелүүлхэ тушаа һонирхолтой хүдэлмэри хэнэ.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан Баргажанай аймагай Уринска дунда һургуулиинхид һургуули шадарайнгаа участогта һонирхолтой, ехэ хүдэлмэри хэнэ. Энэ һургуулиин дэргэдэхи участогта үрэ жэмэстэ питомник бии юм. Тэндэнь арбуз, яблока, вишни, малина, лимон, виноград гэхэ мэтын үрэ жэмэс холын хойто районой эрхэ байдалда һайнаар ургана.

Гэхэтэй хамта, һургуули шадархи участогууд, һуралсалай мастерскойнууд, элдэб техническэ кружогууд республика соо хаа хаанагүй һайнаар эмхидхэгдээ гэхын аргагүй. Арадай гэгээрэлэй органууд, багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ республиканска институт түрүү һургуулинуудай дүй дүршэлые тон хангалтагүйгөөр согсолно, республикын бүхы һургуулинуудта хүсэд нэбтэрүүлнэгүй.

Республикын һургуулинуудта болоһон энэ хабарай экзамен һурагшадай успеваемостиин зарим тэды һайжарһые гэршэлэн харуулаа. Яруунын, Кабанскын, Хойто-Байгалай, Кяхтын, мүн бусадшье аймагуудай һургуулинуудта һурагшадай успеваемость нилээд дээшэлээ. П. А. Абашеев (Витимскэ дунда һургуули), Алферова (Каменска дунда һургуули), Ламтева (Кабанскын аймагай Колесовско долоон жэлэй һургуули) болон бусад олон багшанар һайн амжалта туйлаһан байна.

Республикын эрхим багшанар һуралсалай жэлэй турша соо гээгдэжэ ябаһан һурагшадтайгаа ехэ ажал ябуулһан, элдэб тоо болон упражненинүүдые хүүлһэн, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые шадамараар хэрэглэһэн байна.

Республикын һургуулинуудта һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин зарим тэды һайжарбашье, үшөөл гээгдэжэ ябаһан һургуулинууд бии байһаар. Жэшээнь, Улан-Удэ городой 9-дэхи һургуулиин һурагшадай успеваемость һуралсалай жэлэй дүүрэхэдэ оройдоол 50 процент болоһон байна. Энэ һургуулиин зарим классуудай һурагшадай оройдоол 30—40 процентнь класcһаа класста ороо. Иимэ тэсэшэгүй байдалай түлөө түбхын түрүүндэ багшанар Басманова, Титова, Верзилин гэгшэд зэмэтэй байна. Тэдэнэр хэдэн жэлэй турша соо гээгдэгшэ һурагшадайнгаа дунда зохихо хүдэлмэри хээгүй, урогуудаа научно-методическа доодо хэмжээндэ үнгэргэһэн, гүрэниие мэхэлхэ ябадал гарган байна.

Республикын олон мянган һурагшад һургууляа дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр лагерьнуудта ошоһон, һонирхолтой туристска аяншалгануудта гараһан байна. Нэгэ зариманиинь мүнөө колхозуудай элдэб хүдэлмэринүүдтэ, һургуули шадарайнгаа участогуудта ажаллана.

Һурагшадай иигэжэ хүхюун сэнгэлгээр амаржа байһан мүнөө үедэ һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри һургуулинуудта хэгдэжэ байна. Һургуулиин байшангууд заһагдана, түлеэ түлишэ асарагдана. Һуралсалай лабораторинууд болон библиотекэнүүд түхеэрэгдэнэ. Энэ жэлдэ республикын 588 һургуулинууд болон багшанарай квартиранууд заһагдаха юм.

Закаменай, Тарбагатайн, Мухаршэбэрэй, Занграйн аймагуудай олонхи һургуулинууд хэрэгтэй болохо түлеэ түлишынгээ 50—60 процентые бэлэдхээд, газаагаа асараа. Бусад аймагуудта түлеэ түлишэ бэлэдхэгдэжэ дүүрүүтэй байна. Гэхэтэй хамта, һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлгээр зарим һургуулинууд үшөөл бага юумэ хээд байна. Жэшээнь, Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын дунда һургуули түлеэгээ һаял зөөжэ эхилбэ. Мүнгэнэй саг соогоо һомологдоогүй дээрэһээ Кяхта городой һургуулинууд түлеэгээ зөөжэ үшөө эхилээдүй байна. Дунда һургуулинуудай олошорхотой хамта, интернадуудые олошоруулхын түлөө ехэ хүдэлмэри хэхэ шухала байна. Олон колхозуудай томодхогдоходо хэдэн арбаад һургуулинуудай байшангууд зөөгдэнгүйгөөр үлэшэһэн байна. Һургуулиин байшангуудые зөөхэ, үргэдхэхэ хүдэлмэриие үргэн олониитын, колхозууд болон МТС-үүдэй туһаламжагүйгөөр хэхын аргагүй юм. Олохон аймагууд болон городуудай олониитэ һургуулинуудта ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Тарбагатайн аймгүйсэдком (түрүүлэгшэнь нүхэр Бурлаков) һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэдэнь һургуулинуудта бодото туһаламжа үзүүлхын зорилгоор олониитые үргэнөөр хабаадуулжа, һургуулинуудай бүхы байшангуудые, интернадууд болон багшанарай квартирануудые августын 20 болотор заһаха, һургуулинуудта хүсэд хүрэхэ түлеэ бэлэдхэхэ гэхэ мэтын хүдэлмэринүүдые хэхэ социалистическэ уялга абаа. Тарбагатайн аймагай олониитэ һургуулинуудта туһаламжа үзүүлхэ уряатайгаар республикын ажалшадта хандаһан байна. Олохон колхозуудай болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэдэнь һургуулинуудта эдэбхитэй туһаламжа үзүүлнэ. Подлопатинска сомоной Соведэй, Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой, Улан-Удэ городой Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин хүтэлбэрилэгшэд һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэдэнь һургуулинуудта эдэбхитэйгээр туһална.

Гэхэтэй хамта, һургуулинуудта анхаралаа хандуулдаггүй, үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг колхозууд болон предприятинуудай, мүн нютагай советскэ органуудай хүтэлбэрилэгшэд үшөөл бии байһаар. Түнхэнэй аймагай Туранска сомоной Соведтэ урдань түрүүлэгшээр ажаллаһан нүхэр Цыренов һургуулида саг соонь мүнгэ һомоллогүй байһан юм. Тэрээнһээнь боложо, һургуулиин байшан ехэ заһабарида ороошоо. Энэ һургуулиин һурагшад үбэлдөө класс соогоо дэгэлтэеэ һууха баатай болодог.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилтэр 4 һургуулиин байшан шэнээр ашаглалгада оруулагдаха ёһотой. Гэбэшье, зарим һургуулинуудай барилга ехээр унжагайруулагдана. Курумканай, Мухаршэбэрэй аймагуудта һургуулинууд илангаяа хангалтагүйгөөр баригдажа байна. Республикын шэнэ һургуулинуудай иимэ хангалтагүйгөөр баригдажа байһанайнь түлөө түбхын түрүүндэ Гэгээрэлэй министерство, мүн арадай гэгээрэлэй органууд зэмэтэй байна. Гэгээрэлэй министерство, арадай гэгээрэлэй органууд һургуулинуудые бариха асуудалда анхаралаа үшөөл хүсэд табинагүй.

Арадай гэгээрэлэй органууд, барилгын организацинууд болон нютагай Соведүүд зунай таатай зохид сагта һургуулинуудай барилгые түргэдхэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ зэргэтэй.

Республикада дунда һургуулинуудай олошорхотой хамта централька областьнуудта дээдэ һургуулинуудые дүүргэһэн залуу багшанар энэ намар олоороо ерэхэнь. Республикын һургуулинууд эдэ залуу багшанарые хүлеэн абахын тула ехэ бэлэдхэл хэжэ байна. Республикын аймаг бүхэндэ багшанарай гэр байра баригдажа, заһагдажа байна. Энэ жэлдэ 67 шэнэ гэр баригдаха, худалдан абтаха юм.

Һуралсалай жэлэй эхилтэр бага саг үлэбэ. Арадай гэгээрэлэй аймагай болон городской таһагууд, мүн һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд багша бүхэниие һуралсалай шэнэ программатай танилсуулха зэргэтэй. Һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд болон багшанар политехническэ һуралсалые саашадань нэбтэрүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые хараалха ёһотой.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ һайнаар бэлэдхэжэ, тэрээниие бэлэдхэл түгэсөөр угтаха гээшэ арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй, мүн партийно-советскэ органуудай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн

ЖЕНЕВА, июлиин 19. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** СССР-эй, США-гэй, Англиин ба Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд — дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөндэ хабаадагшад —энэ үглөөгүүр түрүүшынгээ заседани үнгэргөө.

СССР-эй талаһаа В. М. Молотов, США-гэй талаһаа—Д. Даллес, Англиин талаһаа—Г. Макмиллан, Франциин талаһаа — А. Пинэ заседанида хабаадалсаа. Дүрбэн делегациин советнигүүд ба экспертнүүд заседани дээрэ мүн лэ байлсаа. Правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөнэй мүнөөдэр болохо заседаниин зүбшэхэ зүйлнүүд тухай асуудал хаража үзэгдэһэн байна.

Правительствонуудые толгойлогшонорой мүнөөдэрэй заседаниин зүбшэхэ зүйлдэ дүрбэн асуудал оруулха гэжэ министрнүүд нэгэн дуугаар шиидхэбэри гаргаа. Тэдэ асуудалнууд тухай бүхы дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой үсэгэлдэр үдэшын заседани дээрэ хэһэн мэдүүлгэнүүд соо хэлэгдэһэн байна. Нэрлэбэл: 1) германска асуудал, 2) европейскэ аюулгүй байдал тухай асуудал, 3) буу зэбсэг хуряаха тухай асуудал, 4) Баруун ба Зүүн оронуудай хоорондо холбоо барисаа хүгжөөхэ тухай асуудал зүбшэгдэхэ байна.

Үсэгэлдэрэй заседани дээрэ правительствонуудые толгойлогшонорой мэдүүлгэ хэхэдээ табиһан бусад асуудалнуудые зүбшэхэ зүйлдэ оруулжа, правительствонуудые толгойлогшонорой шиидхэлгэдэ дамжуулан үгтэхэ тухай асуудалаар министрнүүд үгээ ойлголсоһон байна.

Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөн

ЖЕНЕВА, июлиин 19. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөнэй хоёрдохи заседани мүнөөдэр болоо. Тэрээн дээрэ Э. Фор түрүүлэгшээр һуугаа.

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ зохёогдоһон зүбшэхэ зүйлнүүдые баталһанайнгаа һүүлээр дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонор зүбшэхэ зүйлэйнгөө нэгэдэхи пунктые—Германска асуудалые хэлсэжэ ороо.

Энэ асуудалаар Англиин премьер-министр А. Иден түрүүлжэ үгэ хэлээ.

Зүблөөн дээрэ түлөөлэгдэһэн правительствонуудай Германиие нэгэдүүлхэ гэһэн асуудалай олон юумэнүүдэй яаба хээбэшье нэгэн адли хараа бодол баримталдаг байһан тушаа хананги байһан тухайгаа тэрэ элишэлэн мэдүүлээ.

Шухалаһаа гадна, тон яаралтай асуудал бологшо Германиие нэгэдүүлгэ тухай асуудалаар английска делегациин хараа бодол зүблөөндэ хабаадагшадта мэдээжэ юм. Английска правительство хадаа Берлиндэ өөрынгөө түсэб дурадхаһан байгаа. Английска делегаци хадаа мүнөөнэй зүблөөн дээрэ тэрэ түсэбтөө зарим нэмэлтэнүүдые оруулһан байна гэжэ Иден хэлээ.

Үсэгэлдэр маршал Булганин ехэ һонирхолтой мэдүүлгэ хэһэн байна гэжэ Иден хэлээ. Германска асуудалаар Булганинай хэһэн мэдүүлгэнь шухала удхатай байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха нүлөө ехэтэй системэ байгуулга Германиие нэгэдүүлгын нүхэсэл болоно гэжэ Булганинай мэдүүлгэ соо хэлэгдэһэн байна. Тэрээн тушаа нэмэлтэ тайлбари абахые хүсэхэ байгааб гэжэ тэрэ саашань мэдүүлээ.

Европейскэ түби дээрэхи гүрэнүүдэй хараа бодолой үшөө тудалдадаггүй байһан дээрэһээ аюулгүй байдал тухай ниитэевропейскэ хэлсээ баталха тушаа үгэеэ ойлголсохо бэрхэтэй байна гэжэ Иден хэлээ.

Аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха хэлсээндэ Германиин хоёр хубиин тус тустаа хабаадалсаха тухай дурадхал дээрэ тогтохо зуураа, энэ талаар ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдохо байна гэжэ Иден хэлээ.

Бэе бэеынгээ аюулгүй байдалые сахиха тухай нэгэ талаһаа дүрбэн гүрэнэй ба нүгөөдэ талаһаа нэгэдэһэн Германиин хоорондо баталагдаха хэлсээнэй проект бүри таатай байна гэжэ тооложо байһан тухайгаа английска правительствые толгойлогшо саашань хэлэһэн байна.

Өөрынгөө дурадхалые эгээл таарамжатай гэжэ тоолохогүй байһан тухайгаа хэлэхэ зуураа, ондоо дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэхээр бэлэн байһан тухайгаа, английска делегациин оруулһан дурадхалнуудта нэмэлтэнүүдые оруулхые зүбшөөхэ байһан тухайгаа үгынгөө түгэсхэлдэ Иден мэдүүлээ.

Удаань, советскэ делегациие толгойлогшо Н. А. Булганин үгэ хэлээ. Мүнөөнэй зүблөөнэй зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаһан дүрбэн асуудалһаа гадна, правительствонуудые толгойлогшонорой хэлсэжэ, зүблөөнэй зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаха ёһотой үшөө гурбан асуудалай бии байһан тухай тэрэ һануулаа. Эдэ гурбан асуудал тухай заседаниин эсэстэ хэлсэхэ шухала гэжэ тооложо байһанаа Булганин мэдүүлһэн байна. Энэ гурбан асуудалда: нэгэдэхеэр, «хүйтэн дайе» зогсоохо ба гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэлгые бэхижүүлхэ, хоёрдохёр, нейтралитедэй политика тухай, гурбадахяар, Ази ба Дальни Восток тухай асуудалнууд хамаадана гэжэ Н. А. Булганин һануулаа.

Удаань, Н. А. Булганин Германска асуудал тушаа тогтожо хэлээ. Баруун Германиие дахяад зэбсэглэхэ ба тэрэниие сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хабаадуулха гэһэн ябадалһаа таһархайгаар германска асуудалые хаража үзэхын аргагүй гэжэ тэрэ хэлээ.

Баруун Германиин ямараар хүгжэлгэһөө, сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хабаададаг милитаристска гүрэн бололгоһоо гү, али немецкэ арадай национальна интересүүдтэ тааралдахаар, эб найрамдалда дуратай, демократическа гүрэн болгон Германиие нэгэдүүлгэдэ хүргэхөөр ондоо амгалан замаар хүгжэлгэһөөнь Германиин нэгэдэл дулдыдаха байна.

Хойто атлантическа бүлэглэлдэ ба барууневропейскэ союзда Баруун Германиин ороһон, мүн парижска хэлсээнүүдэй эсэслэн баталагдаһан баримтануудые Советскэ Правительство мүнөөнэй оршон байдалда хараада абангүй байжа шадахагүй гэжэ советскэ делегациие толгойлогшо заагаа. Парижска хэлсээнүүдые болюулха тухай ба эдэ бүлэглэлнүүдһээ Баруун Германиие гаргаха тухай асуудал бидэнэр мүнөө дээрээ табинагүйбди. Юуб гэхэдэ, иимэ асуудалай энэ дороо шиидхэгдэжэ шадагдахагүйнь элитэ гэжэ Н. А. Булганин мэдүүлээ.

Германиие нэгэдүүлхэ ябадал бэелүүлхэ эрхэ байдалай мүнөө дээрээ бии болоогүй байһан туладань тус зорилго саашадаа байн байтараа шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ тэрэ заагаа.

Бусад гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн зарим гүрэнүүдэй бүлэглэлдэ Германиин али нэгэ хубиие гү, али бүхы Германиие хабаадуулга гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэхэ ябадалые бэхижүүлгэдэ туһалжа шадахагүй байна гэжэ Н. А. Булганин онсо тэмдэглээ.

Энээнтэй дашарамдуулан зүблөөн дээрэ хэлэгдэһэн зарим үгэнүүд соо Советскэ Союзай аюулгүй байдалай найдамтай байха асуудал табигдаһан байна.

Найдабари тухай асуудалые тодорхой болгохые бидэнэр хүсэнэбди гэжэ энээн тушаа Н. А. Булганин хэлээ. Сэрэгэй талаар өөрыгөө хамгаалжа шадахагүй, һулаар хүгжэнги гүрэнүүдэй аюулгүй байхынь тухай найдабари тушаа дурадхал оруулагдаа һаа, нэгэ ушартай һэн. Теэд Советскэ Союзай аюулгүй байдалай найдабари тухай эндэ хэлэгдэжэ байна бшуу. Тиимэһээ, энэ ушар тушаа дурадхалнуудай ямаршье үндэһэгүй байһаниинь тон эли болоно.

Минии һанамжын ёһоор, мүнөөнэй оршон байдал дээрэһээ үндэһэлэн шиидхэбэринүүдые гаргаха хэрэгтэй гэжэ советскэ делегациие толгойлогшо хэлээ. Европын бүлэг бүлэг гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай түгшүүрилые һуларуулха ябадалһаа хэлсээгээ эхилбэл таатай гэжэ тэрэ хэлээ. Манай һанамжын ёһоор, эдэ бүлэглэлнүүдтэ хабаададаг оронуудые договорнууд болон хэлсээнүүдэй ёһоор бэедээ даажа абаһан уялгануудһаань сүлөөлэнгүйгөөр, бэе бэедээ эсэргүүгээр зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэлгэһээ бэеэ барихабди, бүхы арсалдаануудаа эбэй ёһоор шиидхэхэбди гэжэ үгэеэ ойлголсоо һаамнай таарамжатай байна. Энэ хадаа Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ байгуулха замда түрүүшын алхам боложо үгэхэ һэн. Германиин нэгэдэхын урда тээ Германиин хоёр хубиин — Германска Федеральна Республикын ба Германска Демократическа Республикын—энэ хэрэгтэ хабаадалга, гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэхэгүй ябадалые зайсуулгада туһалжа, германска асуудалые хүсэдөөр гуримшуулха эрхэ байдал бии болгохо һэн. Нүгөө талаһаа, Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэдэ Германиин хоёр хубиин хабаадалга, Европодо эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар хамтаараа хүдэлмэри хэһэнэй үндэһөөр бэе бэедээ ойртолгодонь туһалха, эб найрамдалда дуратай ба демократическа үндэһэ һуури дээрэ Германиин нэгэдүүлгэдэ илангаяа шухала удхашанартай байха һэн.

Гүрэнүүдэй байгуулһан бүлэглэлнүүдые усадхаад, тэрэнэй орондо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха ниитэ европейскэ системэ байгуулга удаадахи алхамынь болохо һэн. Тиигэжэ сэрэгэй дурсагдаһан бүлэглэлнүүдтэ Баруун Германиин хабаадалга Германиин нэгэдэлгэдэ һаад болохоёо болижо тэрэниие нэгэдүүлхын тулада таарамжатай эрхэ байдал бии болохо һэн гэжэ Н. А. Булганин хэлээ. Германска Демократическа Республикын ба Германска Федеральна Республикын бэе бэедээ ойртолсолго ажабайдал дээрэһээ шухала болоно. Энэ хадаа Германиие нэгэдүүлхэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ эгээн лэ һайнаар туһалха байна. Энэ талаар өөрһөө дулдыдаха бүхы юумые хэхээр Советскэ правительство бэлэн байна гэжэ Н. А. Булганин хэлээ.

Ниитэгерманска һунгалта үнгэргэхэ гурим тухай анхарал хандуулмаар үгэнүүд зүблөөн дээрэ хэлэгдэһэн байна. Энэ һунгалтын шухала удхашанартайнь сохомтой. Тингээд, зохихо үедэ тон анхаралтайгаар хаража үзэгдэхэ зэргэтэй. Тиихэдээ немецүүдэй өөһэдынь һанамжанууд болон дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандаха хэрэгтэй гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ Н. А. Булганин заагаа. Шухала оршон байдал бии болгохоор хамтын хэмжээнүүдэй абтаха байһан дээрэһээ ниитэгерманска һунгалта үнгэргэхэ гурим тухай асуудалаар үгэеэ ойлголсоходо тиимэ ехэ бэрхэшээл тохёолдохогүй бэзэ гэжэ найдажа байһанаа Н. А. Булганин элишэлэн мэдүүлээ.

Н. А. Булганинай һүүлээр Д. Эйзенхауэр США-гэй делегациин хараа бодол тухай үгэ хэлэһэн байна.

Хойто-атлантическа союз тухай (НАТО) асуудал дээрэ хамагай түрүүн тогтожо тэрэ хэлээ. Тэрэнэй һанамжын ёһоор, тус союз хадаа эб найрамдалай арга зэбсэг болоно. 1950 оной декабрьда гү, али 1951 оной январьда Хойто-атлантическа союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штаб-квартирын толгойлогшо боложо, Европодо бусажа ерэһэн тухайгаа һануулха зуураа, Хойто-атлантическа союзые эб найрамдалай арга зэбсэг гэжэ тоолодог байһан дээрэһээ, тус тушаалые дааһан байгааб гэжэ Эйзенхауэр хэлээ. Дайн байлдаае яһала хаража үзэһэн байнаб. Хэрбээ Хойто-атлантическа союз дайнда бэлэдхэл хэнэ, эб найрамдалай хэрэгтэ алба хэнэгүй гэжэ тоолодог байгаа һаа, тэрэнэй командаваниие бэедээ даажа абахагүй байгааб гэжэ тэрэ нэмээжэ хэлээ. Хойто-атлантическа союзда хабаададаг оронуудай баталан абаһан договор эзэрхэг түримхэй ябадалда, газаа талаһаа, мүн договорто хабаададаг оронуудай зүгһөөшье хэгдэжэ болохо эзэрхэг түримхэй ябадалда эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнхэй юм гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Хойто-атлантическа союзда Баруун Германиие хабаадуулга тухай тогтохо зуураа, Эйзенхауэр нигэжэ хэлээ. Тэрэнэй сэрэгэй хүсэ шадал ба зэбсэгтэ хүсэнүүд зарим зэргээр хизаарлагданхай. Тэрэ хадаа ямаршье ушарта тусгаар, бэеэ даагаад ябуулга хэжэ шадахагүй юм.

США НАТО-до хабаададаг юм гэжэ зааха зуураа, Эйзенхауэр нигэжэ мэдүүлээ: эзэрхэг түримхэй дайүүдхэгшэдэй тала руу США хэзээдэшье орохогүй, США хадаа хэлсээнүүдые хэлгэдэ, хани ёһоной зүблөөнүүдые үнгэргэлгэдэ этигэдэг байна.

Удаань, Э. Фор үгэ хэлэхэдээ нигэжэ мэдүүлээ. Советскэ делегациин дурадхаһан системэ хадаа Германиие нэгэдүүлгые ямар нэгэн болзор соо хойшолуулхаһаа гадна, тэрэ болзорынь тодорхойлхо арга олгоногүй.

Атлантическа хэлсээнүүдэй өөһэдыгөө хамгаалгын шэнжэтэй байһан дээрэһээнь һэргээгдэһэн Германи тэрэнэй системэдэ үлэхэ ёһотой болоно. Иденэй оруулһан дурадхалнуудта үндэһэлэн Германиие һэргээхэ тухай асуудалые бүри һаяар шиидхэжэ болохо байна гэжэ Фор мэдүүлээ.

Заседаниин түгэсхэл дээрэ Н. А. Булганин үгэ хэлэхэдээ нигэжэ тэмдэглээ. Һанамжанууд тухайгаа хөөрэлдэлгэ ехэ үнэтэй ба туһатай байна гэжэ тоолоноб гээд тэрэ тэмдэглээ. НАТО тухай асуудалаар тэрэ зарим ажаглалтануудые хэһэн байна. Дайн тухай асуудалаар өөрынгөө хараа бодол тухай, мүн правительствынгаа хараа бодол тухай президент Эйзенхауэрэй тон шухала мэдүүлгэ хэһэнэйнь түлөө баясхалантай байһан тухайгаа Н. А. Булганин элишэлэн мэдүүлээ. Арадуудай хоорондын эб найрамдалай хэрэгтэ США-гэй президентын хэһэн мэдүүлгэ нилээд ехэ удхашанартай байна гэжэ Н. А. Булганин хэлээ.

Бидэнэр, советскэ хүтэлбэрилэгшэд г-н Эйзенхауэрые полководец ба солдат, агууехэ гүрэнэй президент гэжэ мэдэдэг байнабди, тэрэнэй мэдүүлгэнүүдтэ этигэнэбди. Зүгөөр, тэрэнэй һүүлээр сэрэгэй бусад хүтэлбэрилэгшэд Европодо ерэһэн байха юм. Тэдэнэй хэһэн мэдүүлгэнүүд бидэндэ бултандамнай һайнаар мэдээжэ байна. Тэдэ мэдүүлгэнүүдынь г-н Эйзенхауэрэй хэлэһэн һайн үгэнүүдтэ орходоо тад ондоо юм. Энээн тухай эндэ хэлэхэ шухала гэжэ би тоолоноб гээд Н. А. Булганин мэдүүлээ.

НАТО тухай асуудалаар Советскэ Союзай түбэгшээлгэ ба һэргылэлгын үндэһэ баримтатай байһые харуулһан жэшээнүүдые Н. А. Булганин саашань дурдаһан байна. Энэ организацида орохо һэдэлгэ СССР-эй хэһэниинь мэдээжэ. Теэд энээндэ СССР-эй оролго зүбшөөгдөөгүй һэн. Энэ хадаа НАТО гэдэгэй ямар зорилготой байһыень үшөө дахин гэршэлжэ үгөө. Эндэ хэлэгдэһэндэ орходоо НАТО гэдэгэй үшөө ондоо зорилготой байһан тухай СССР тобшолол хэһэн байна. Варшавска хэлсээн тухай тогтохо болоо һаа, тэрэ хадаа үнэхөөрөө өөһэдыгөө хамгаалха зорилготой юм. Юуб гэхэдэ, тэрэ хэлсээн НАТО гэдэгэй ябуулгаяа хэжэ эхилһэн хойно баталагдаа һэн.

Германска асуудалые правительствонуудые толгойлогшонорой хожом зүбшэхын тулада гадаадын хэрэгүүдэй дүрбэн министрын үглөөдэрэй заседани дээрэ германска асуудал хаража үзэлгые үргэлжэлүүлхэ гэжэ заседаниингаа түгэсхэл дээрэ правительствонуудые толгойлогшонор шиидхээ.

Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой удаадахи заседани июлиин 20-до үдэрэй 4 часта болохо байна. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй заседани үглөөгүүр болохо юм.

Советскэ делегациин хүндэлэлдэ зорюулан Франциин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Фор обед үгэбэ

ЖЕНЕВА, июлиин 17. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Франциин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Э. Фор дүрбэн агууехэ гүрэнэй толгойлогшонорой зүблөөндэ ошоһон Советскэ Правительствена делегациин хүндэлэлдэ зорюулан июлиин 17-до обед үгөө.

Н. А. Булганин (делегациие толгойлогшо), Н. С. Хрущев, В. М. Молотов, Г. К. Жуков, тэрэшэлэн СССР-һээ Францида байдаг посол С. А. Виноградов обед дээрэ байлсаа.

А. Пинэ, А. Берар, Ж. Дюамель, Ирису, Ж. Лалуа, Л. Локс гэгшэд французска талаһаа обед дээрэ байлсаа.

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй заседани

ЖЕНЕВА, июлиин 20. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хоёрдохи заседани мүнөө үглөөгүүр боложо, тэрээндэ В. М. Молотов, Д. Даллес, Г. Макмиллан, А. Пинэ хабаадалсаа.

Дүрбэн делегациин советнигүүд ба экспертнүүд заседаниин зал соо байлсаа. Г. Макмиллан түрүүлэгшээр һуугаа. Зүбшэхэ зүйлэй хоёрдохи пунктые—европейскэ аюулгүй байдал тухай асуудалые мүнөөдэрэйнгөө заседани дээрэ зүбшэн хэлсэхыень правительствонуудые толгойлогшонорто һайшаан дурадхаха гэһэн шиидхэбэри гадаадын хэрэгэй министрнүүд зүбшэн абаһан байна.

США-гэй, Франциин ба Англиин делегацинуудай хүндэлэлдэ зорюулан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин завтрак үгэбэ

ЖЕНЕВА, июлиин 20. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөндэ США, Франци ба Англиһаа ерэһэн делегацинуудай хүндэлэлдэ зорюулан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин мүнөөдэр завтрак үгөө.

Английска делегациие толгойлогшо Англиин премьер-министр А. Иден, английска делегациин гэшүүд Г. Макмиллан, У. Хэйтер, А. Киркпатрик, Н. Брауңджон, французска делегациие толгойлогшо Франциин премьер-министр Э. Ф... французска делегациин гэшүүд ... Пинэ, Э. Деннери, Э. Де Круи-Ш...нель, Ж. Суту, американска деле...циин гэшүүд Д. Даллес, Л. Томпс..., Г. Стассен, Н. Рокфеллер, Д. Хэге...ти, Д. Андерсон гэгшэд завтр... дээрэ байлсаа.

Н. С. Хрущев, В. М. Молото..., А. А. Громыко, В. С. Семенов, Г. ... Зарубин, Я. А. Малик, С. А. Вино...радов советскэ талаһаа завтрак дээрэ байлсаа.

Советскэ хүдөө ажахын делегаци Англида ошоод байна

ЛОНДОН, июлиин 19. (ТАСС). Англида мүнөө ошоод байһан советскэ хүдөө ажахын делегациие хүтэлбэрилэгшэ, СССР-эй совхозуудай министр И. А. Бенедиктов Англиин газартаряалангай, загаһа барилгын ба эдеэ хоолой зүйлнүүдэй министр Хиткот-Эмори гэгшэтэй уулзахадаа хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэ харахын, советкэ научно-шэнжэлэлгын ба хүдөө ажахын бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэришэдтэй танилсахын тулада Советскэ Союзда ошохыень английска хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй делегациие уриһан байна.

Орон соогуур аяншалха талаар «Ньюс Кроникл» газетын эмхидхэһэн программын ёһоор советскэ хүдөө ажахын делегациин аяншалгын дүүрэһэнтэй дашарамдуулан делегациие хүтэлбэрилэгшэ И. А. Бенедиктов газетын редактор г-н Кэртистэ бэшэг эльгээгээ. Тэрээн соонь нигэжэ хэлэгдэнэ. «Танай үүсхэлээр «Ньюс Кроникл» газетын редакци... эмхидхэһэн аяншалгые советскэ ...дөө ажахын делегациин хэжэ дүү...гэһэнтэй шадарамдуулан һайна... айлшалуулһанайтнай ба аянша... һайнаар эмхидхэһэнэйтнай түлөө де...легациин гэшүүдэй зүгһөө ба өөры...гөө зүгһөө танда, танай нүхэд... баясхалан хүргэхые би хүсэнэ... Аяншалгын үедэ бидэнэр англий... хүдөө ажахытай танилсаха аргат... байгаабди. Маанадай Англида ай...шалалга манай оронуудай хүд... ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хооро...до холбоо бэхижүүлхэ, Советскэ Со...зай ба Нэгэдэмэл Королевствын ар...дуудай хоорондохи хани ёһоной ха...рилсаануудые саашадань хүгжөө...гэдэ туһалха бэзэ гэжэ найданабди. Советскэ Союзда мүнөө жэлдэ ошо...хыень бидэнэй уриһан британска хү...дөө ажахын делегациин гэшүүд... тоодо оролсон танай ба танай нүх...дэй ошолсохые хүсэнэбди».

Советскэ хүдөө ажахын делегаци США-да ошоод байна

СИДАР-РАПИДС. (Айова штат), июлиин 20. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Айова штадта мүнөө үедэ ошоод байһан советскэ хүдөө ажахын делегаци Вашингтон округтохи фермэдэ июлиин 19-дэ ошожо хараһан байна. Советскэ хүдөө ажахын делегациие угтахын тулада фермэ дээрэ хэдэн олон фермернүүд сугларжа, делегациин гэшүүдые халуунаар амаршалһан байна. Фермэдэ ошоод байхадаа советскэ делегациие толгойлогшо СССР-эй Хүдөө ажахын министрын нэгэдэхи орлогшо В. Мацкевич Айова штадай һунгуулиин нэгэдэхи округһоо США-гэй түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн боложо һунгагдаһан Фред Швенгел гэгшэһээ телеграмма абаа. Советскэ делегацида Айова штадай хүн зоной хандажа байһан шэнгеэр хани ёһоной мэдэрэлтэйгээр би хандаха зу...раа, делегацида амжалтануудые хү...сэнэб гэжэ Швенгел бэшэнэ.

Делегаци хадаа Айова-Сити го...родто штадай университедые хара... Тиихэдэнь делегацитай хамта уни...верситедэй ректор д-р Ханчер яба...саһан байна. Сидар-Рапидс городо... худалдаа наймаанай палата үдэшэ...лэн делегациин хүдэлэлдэ зорюула... обед үгэһэн байна. Обед дээрэ пала...тын 253 гэшүүн байлсаа. Городо... мэр Седлачек, худалдаа наймаана... палатын түрүүлэгшын орлогшо Тэр...нер гэгшэд делегациие амаршалаа.

Делегаци хадаа мүнөөдэр Эйм... город орожо тэндэхи Айова штадай хүдөө ажахын колледжын ажал... ябуулгатай танилсаха байна.

Лаостохи байдал тушаа

ХАНОЙ, июлиин 20. (ТАСС). Вьетнамай информационно агентство нигэжэ мэдээсэнэ. Патет-Лаогой частьнуудай түлөөлэгшэдэй ба королевскэ правительствын делегациин хоорондо Лаостохи уласхоорондын комиссиин түлөөлэгшын хабаадалгатайгаар политическэ конференциин дахин боложо байһан тухай мэдээсэл Лаосһоо абтаа.

«Лао-Итсала» газетэ нигэжэ бэшэнэ: конференциин зүбшэхэ зүйлые хаража үзэлгын үедэ Патет-Лаогой частьнуудай делегаци хадаа бүгэдэниитын сүлөөтэ һунгалта үнгэргэхэ, Лаосто демократическа эрхэ сүлөө хангаха, Сам-Неа ба Фонг-Сали провинцинуудта засагай орга...нуудые байгуулха тухай асуудалну...дые гол пунктнууд болгожо зүбшэ... хэлсэхэ гэжэ дурадхаһан байна.

Бүгэдэниитын һунгалта тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхын урда тээ Фонг-Сали ба Сам-Неа провин...цинуудта королевскэ захиргаа бай...гуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэ...хые Лаосой королевскэ правитель...ствын делегаци баадхаа гэжэ газет... заана. Тиимэһээ конференциин зүб...шэхэ зүйл тухай асуудалаар үгэе... ойлголсолго туйлагдаагүй.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, —27-37, партийной жизни, отв. секретаря сельского хозяйства— 47-59, пропаганды в переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32, для междугородных переговоров — 16.

Н—00513. Типография министерства культуры Бурят-Монгольской АССР Зак. № 3777.